

# MAGYAR LAP

\* 3 lei

Taxa postală plătită la  
aprobării Dir. Gen. P.T.

ROMANIA



Nagys. Ramaszetter Róbert urnak  
BUDA

Főszerkesztő:  
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP  
V. évfolyam, 288 (1434) szám \* Szombat, 1936 december 19

Főmunkatárs:  
dr Gyártás Elemér

## Nyilatkozatot olvasott fel a nemzeti parasztpárt a képviselő- házban Pop Ghița ügyében

A vita alatt az elnöki viharcsengő is bemutatkozott  
a képviselőknek

Bucuresti. Saját tud. A politikai köröket csütörtökön egész nap a Pop Ghița-féle incidens foglalkoztatta. Mihalache már reggel kilenc órákor tanácskoznai kezdett az ügyről Popovicicsal, az ardealrészi szervezet elnökével. Popovici igyekezett megmagyarázni a pártelnöknek, hogy Pop Ghița megnyilatkozása nem akart egységbontás lenni, sem pedig fegyvelemsértés, hanem egyszerűen tényállások leszögezése volt az, helyenként talán brutális formában.

Mihalachet azonban nem elégítette ki ez a magyarázat. 10 órákor azután Popovici a lakásán fogadta az ardeali parlamentárokat, akikkel hosszasan tanácskozott. Maniu Gyula ki tegnap reggel váratlanul megérkezett a fővárosba, szintén érintkezésbe lépett Popo-

viciacsal.

Közben Mihalache az Athene Palace-ban Lupuval és Madgearuval tárgyalt, aztán 11 órákor összeült a Nemzeti Parasztpárt parlamenti tanácsa. Elsőnek Mihalache beszélt, aki indulatosan kijelentette, hogy Pop Ghițának beszéde elmondása előtt ki kellett volna kérnie a párt jóváhagyását, s ezzel távozott az ülésteremből.

A tanácskozás Costacheu elnöklete alatt folytatódott, s az ardealiak belementek abba, hogy

a párt nevében Moldoveanu Victor, a párt ardealrészi szervezetének főtitkára nyilatkozatot olvas fel a parlamentben.

Ez a délutáni ülésen meg is történt.

## Mit mond a nemzeti parasztpárt nyilatkozata?

A pártnyilatkozat a következőket tartalmazza:

A Nemzeti Parasztpárt vezetősége tudomást szerezve Pop Ghița nyilatkozatáról, aki mindig férfiasan síkra szállt a román nemzeti ügy védelméért, (zaj. közbeszólások) a párt vezetősége magáévá teszi a kérést, egy észszerűbb decentralizációra és a helyi érdekek nagyobb figyelemreméltására vonatkozólag. A Nemzeti Parasztpárt nem enged meg semmit a különbségtétel, vagy elnevezést az ország egyes vidékeinek román lakosságára nézve és hangsúlyozza a románság tökéletes politikai egységét. A Nemzeti Parasztpárt visszautasítja azt a törekvést, hogy a helyzet kihasználásával a képviselőház egyes tagjai olyan színben tüntessék fel a pártot, mintha nem támogatná a tökéletes egység és hazafiság politikáját. Visszautasítja egyúttal az erőszakosság tényeit, amelyek a román parlament becsületébe vágnak.

Cuza György: Szégyeljék önök magukat! Moldoveanu folytatja a pártnyilatkozat felolvasását és kéri a párt azoknak az elemeknek a szigorú megfenyítését, akiknek egyetlen politikai szerepük az, hogy szüntelenül botrányt és verekedést okoznak.

Ezután Goga lépett a szónoki emelvényre.

hogy bírálja a pártnyilatkozatot. Mingyárt az elején félbeszakította Moldoveanu, akinek Goga ezzel vágott vissza:

— Szemtelen!

Madgearu is közbeszólt, de Goga válaszában kétségbevonta a volt pénzügyminiszter jogát, hogy román nemzeti kérdésekben szót emeljen, mert ő vérséگیleg nem román. Ekkor azonban már a közbeszólások egész vihára zúdult fel. Robu a nemzeti-parasztpárti széksorok felé rontott, de a háznagyok feltartóztatták.

Az elnök első ízben működésbe hozta a vihar-szűrőnkét, melyek fülsiketítő zajjal töltötték meg a Házat és elnémították a zajongást.

Az elnök felfüggesztette az ülést.

Az ujramegnyitásnál ellaposodott a vita. Madgearu és mások felszólalásai megállapították, hogy Pop Ghița beszéde eredetileg nem is tartalmazott semmi sértőt az ókirályságbeliekre, hanem egyszerűen a rosszul kiválasztott elemeknek ardeali hivatalokban észlelhető inváziójáról beszélt s csupán a közbeszólások következtében tünt fel a szónok ókirályságellenesnek és váltott ki oly viharos ellenhatást az ardeali regionalizmus visszautasítására.

## A francia képviselőház az egész éjszaka tartó ülésen letárgyalta az országos költségvetést

— Az előirányzott összeget 489 szavazattal elfogadták —

Párizsból jelentik: A kamara csütörtök éjszakai ülésén 489 szavazattal 106 szavazat ellenében elfogadta az egész költségvetést. A költségvetés kiadásainak végösszege 48,257 millió frank, a bevétel 43,685 millió frank,

így a deficit 4,572 millió frank. A kamara éjszakai ülése reggel 6 óráig tartott s csak kedden ül ismét össze. Addig a szenátus is letárgyalja a költségvetést.

## Egy baloldali irodalmi vezér kiábrándult Moszkvából

Gide André a mai napok francia irodalmának egyik kimondottan vezető alakja. Ugyan már 67 éves, tehát életkorban is elegendő mult áll mögötte, s két egész nemzedéknyi idő átélése, sőt irányítása és befolyásolása van ebben a multban. Két olyan nemzedéknyi idő, melyből az első a mult század végének anyagiaskodó, önző szellemét foglalja magában, a második pedig az új század elejének forrongó és új hiteket kereső lelkületét, feszültségét és zavarosságát. A két nemzedék együttvéve átmenet a gazdaságilag és szellemileg diadalmas szabadelvűség korszakából abba a korszakba, melyben az „én“-nek, az egyéneknek a szabadsága helyett az együvértartozás köreit, bensőségeit, társasságait tartják fontosabbnak. Átmenet az individualizmusból a kollektivismus felé.

A mult századvég utolsó 30—40 éve még visszhangzik az egyéni szabadságoknak, a szabad verseny elveinek attól a diadalától, mely a mult század közepén ért legmagasabb csúcspontjára. A századvég fölerkezettjei még habzólják és emésztk az egyre halmozódó javakat, s nem veszik észre a legyűrtek, az előbbi fensőbbésgből aláhullottakat és az örökké alant állókat. Ebben a nagy önelégültségben terjeszkedik el a ténylegességek, a megfoghatóságok, a pozitívumok iránti előszeretet, az annak megfelelő gondolkodás. Az irodalom is ennek a tükröképe. Azonban vannak már sejtések, ürességi érzések is, melyek úgy veszik észre, hogy a pozitívizmus végtére mindenből kiábrándít, s nem ad hitet a jövő iránt. A korábbi korszakok hitét, eszményiségét, rajongását szeretnék visszasírni, de már ahhoz is erőtlennak.

A szellem és vele az irodalom az elposványosodás állapotába kezd hullani. Az ilyen elcsúszulásból való menekülésre két főirányban mutatkozik egyre erősödő mozgás. A francia irodalomban is megvan ez a két főirány. Egyik a Bourget, Barrès és Maurras vezetése alatt kifejlődő nemzeti és keresztény szellemiség föltámasztása, mely mintegy a mult eszményiségéből akar az elsváruult állapotokba új hitet adni. Az egymás iránti kötelességek, az erkölcsök, az otthon és a haza iránti érzések ápolása, az „én“-nek e közösségek testvériségében való megtalálása, ez ennek a „jobb oldali“-nak nevezett főiránynak az erős jellegzetessége. A másik főirány viszont az énkultusznak a még tovább fejlesztése, evégett minden eddigi társadalmi hagyományoknak és kollektív erőnek a felrobbantása, hogy az egyén teljes szabadsággal kiélhesse magát.

Ennek az irodalmi „baloldaliság“-nak a fővezére Franciaországban Gide André. Babits Mihály írja róla „Az európai irodalom története“ című legújabb munkájában a következőket: „Gide ellensége minden tekintetnek, mely az „érzések szabad extázisát“ gátolja. Noha klasszikus szépséggel és tisztasággal ír, az irodalom mégis csak eszköz előtte. Eszköz az én teljes felfedezésére és kiélésére. A végső cél a cselekedet. Az „ingyen“ cselekedet, amelynek semmi kívülünkeső oka vagy értelme nincs, amely tehát egyenesen belőlünk szakad ki, titkos rétegeinkből, önünk legmélyéből. S hogy az teljes szabadsággal és igazsággal fejessen ki bennünket, magunkat, nem szabad tekintettel lennünk másokra. Eszen ala-

**Sítalpak** a legnagyobb választékban, teljes felszerelés már 690 leltől. Polár korcsolyák 100 lei-től kaphatók.

**HAVRANEK**

sportáruházában.

Oradea, Strada Regele Ferdinand No. 12. (Apolló palota.)

pul Gide „immoralizmusa.“ Meg kell szabadítanunk magunkat a lelkifurdalástól: szükséges, hogy semmi hagyomány ne kössön, semmi erkölcs ne fessélyezzen.“

Ilyen felfogás mellett Gide írásai azt hirdették, hogy meg kell szabadulni minden szabványtól, s ekként szabadjára engedni az egyéniséget. Éppen azért lelkes örömmel üdvözölte a bolsevizmust, mint amely megszabadította a családot, az erkölcsöt, a hazát, az emberi és isteni törvények szabványaitól. Ezzel a nagy elteltéssel utazott ki ez év nyarán Moszkvába, ahol meg is hordozták őt mindenféle kommunista intézmény dicsekvő látszataiban. A szovjetközösség íróinak átadta nyugati kartársai üdvözlését, s ott volt a társaságukban annak az örömmel, hogy a felszabadult egyéniségek boldogulása és ennek sokszorosítása valósult meg ott közöttük. Az 1936 június 20-án még ünnepi beszédet is mondott Moszkvában, a Gorkij Maxim temetése alkalmából, s ünnepelte a szovjetrendszert az írók iránti jóságáért. Elmondotta, hogy a Szovjet-szövetség forradalmi alakulat lévén, az írók forrongó ellenzéki szellemével egyelőre, s ott ez a felszabaduló szellem az, amely dirigál.

Az első mámorosság után azonban látni és tapasztalni kezdett olyan dolgokat, melyek fokozatosan felismertették vele, hogy a nagy kommunista-rendszer minden egyéb, csak nem felszabadulás. A Gorkij Maxim fölötti beszédre következő pár nap múlva, július 2-án az írói közösség egyik összejövetelén mondott újabb beszédet, amiben a szovjetunió jövőjét ünnepelte. Azonban megjegyzést kapott rá, hogy a szovjetuniót mindig „dicsőséges“ jelzővel kell illetni, s hogy azt is rosszul tette, amikor egy nagy egyeduralgoló kulturális és népszervező érdemeit emlegette.

Aztán az „Artek“ nevű minta gyermekkeretet mutatták meg neki, hol egy 13 éves

gyermek fogadta a Szovjetunióról szóló dicsőítő beszédével. A gyermek azt sorolta föl, hogy a kert építményeit, falait csak tíz nap alatt hordták össze, s mégis ez a világ legszebb és legtartósabb alkotása. Mindezt a gyermek olyan rajongó lelkesedéssel mondta el, hogy Gidet egészen meglepte ez a túlzás és tartózkodott minden bíráló megjegyzéstől. Pedig bizony az építményeken világosan látható volt az összedőléssel fenyegető széthasadozás és a hamarmunka minden egyéb tökéletlensége. Ám Gidének volt még alkalma gyermekekkel, ifjakkal találkozni, akik mind ilyen rajongó vaksággal beszéltek arról, hogy a szovjeten belül minden tökéletes, kivéve pedig minden csak nyomor és elnyomás.

Legfeltűnőbb azonban, ahogyan a szovjetállam területére érkező idegeneket látszatokkal elkápráztatni akarják. Gidének is volt ebben része. Olyan szállodában lakott, mely minden kényelmességet megadott. A szálloda mellett ott volt a háztartási gazdálkodás mintaszereü berendezése: mintastálla, sertéshizlalda, baromfitelep. A háztartási gazdaság üzemébe fertőtlenített szőnyegekkel át léphettek

be, hogy még a cipővel se lehessen oda ragályt vinni. Pár kilométernyire azonban, egy patakon átkelve, kunyhósorozat húzódott el, melyet szintén szabványtervek szerint építettek. Mindenikben 2.50×2 méter területű lakóhelyiség, melyben négyenkint laktak, s fejenként és havonként 2 rubelt kellett fizetniük. Erre a helyre azonban nem vezeték el az idegeneket.

Mindezekről és hasonlókról „Visszatérés a Szovjet-szövetségből“ címmel egy 125 oldalas könyvet írt Gide, mikor visszaérkezett moszkvai utazásából. A könyv mostanában jelent meg, s természetesen nagy feltűnést keltett, hiszen egy olyan írói nagyságnak a kiábrándulását foglalja magában, aki a kommunizmust az egyéniség felszabadító rendszernek hitte és hirdette. A könyv pedig olyan végső megállapításokat foglal magában, hogy aszerint Szovjetországban minden csak egyformára szabottság, melyet rányomnak minden gondolatra, minden tetre és minden tárgyra. „Minden reggel — mondja a könyv — a Pravda (a szovjet hivatalos lapja) kitánítja az embereket, hogy mit szabad tudniuk, beszélniük, hinniük.“ „Ez az egybeszabottság a gondolkodás megtagadása, miuthogy mindenkinek szolgailag másolnia kell, amit a kormány előírt.“ „A szellem így még a maga szolgaságáról való öntudatát is elveszíti. Azt hiszem, hogy sok szovjetifjú csodálkozna, ha valaki azt mondaná, hogy ők nem gondolkoznak szabadon.“

Gide kiábrándulása nagy tanulság lehet mindenki számára. Ime, az erkölcsök, az otthon, a család, a hazát, a vallás földadása nem az élet szabadsága felé vezet, hanem az emberiség legnagyobb rabságába. Oda, ahol a lélek butasága lesz az egyetlen összetartója a társadalomnak.

## Száz repülőgépet akart vásárolni Románia nevében a spanyol vörösek ügynöke

Bucurestiből jelentik: A „Capitala“ című lap értesülése szerint Pedro Sanghez, a spanyol követség egyik ügynöke nemrégiben néhány napig Bucurestiben tartózkodott. Azt akarta, hogy száz repülőgépre látszólagos vételi szerződést kapjon a francia repülőgépgyárakhoz a román kormánytól. A repülőgépeket azonban tulajdonképpen Spanyolországba szállították volna és a megrendelésre csak azért lett volna szükség, hogy a gyár fedve legyen a spanyoloknak való szállítás

vádja alól. A „Capitala“ azt írja, hogy Pedro Sanghez egy Kun Andor nevével és több más bucuresti emberrel akadt össze. Ezek azt ígérték neki, hogy befolyásos embereknek mutatják be, de becsapták és jelentéktelen emberekhez vitték el. A spanyol nemzetiek Bucurestiben tartózkodó kiküldöttjei tréfát üttek belőle. Amikor észrevette, hogy becsapták, összecsomagolt és elutazott a fővárosból jó sok pénzt hagyva itt azoknál, akik orránál fogva vezették.

## Asszonyok az éjszakában

Írta: Nagy Miklósi

A kertek alatt a folyó szöge felől közelítette meg az asszony a házat. A fagyatkozó hold gyöngesárga világításában számlálgatta a kertkapukat, míg végre megtalálta a parázna asszony kertjét.

Ő nevezte így magában, az idős asszony a másikat, a fiatalat. Zavartan és félhalkan beszélt maga elé, mert a szíve észrevehetően zakatolt ki az éjszakába. A folyó fölötti magas országúton szekér zörgött a hegyek felé. A lejtős udvarokról kutyák ugattak. A parázna asszony kertje aludt a holdfényben.

Az idős asszony kezét a tűzből font kertkapu fakallantyújára tette. Maga se tudta még, mit fog itt csinálni. De a fia van itt a házban, a parázna asszonynál. Most tudta meg, ma éjszaka.

Jó későn jött hazafelé a férje asszonytesvérétől, aki a falu másik végén lakik. Jólesett velük elbeszélgetni. Hazajövet találkozott azzal, akivel egy idő óta nem szeret találkozni. Ez a másik asszony, úgy látszik, reá várakozott. Megrettent, amikor az utcaajtó sötétjéből ráköszönt:

— Jó estét. Mari! Hol voltál ilyen sokáig?

— A sógorasszonyéknál. Nagyon elbeszélgettük az időt.

— Jó, hogy találkozunk. Akarok neked valamit mondani.

Az özvegy asszony megdöbbenve várakozott. Jót ettől a szomszédasszonytól nem fog hallani. Amaz pedig gyorsan, sziszegve beszélt a sötétből:

— Hát nem jó volt az én Bóském a te Sanyi fiadnak, úgy-e? Nohát most jó neki Benkó cédá felesége. Kiszívja az a fiad gögös vérét. Hadd szívja, oda való a gyehenna tűzére!

Az özvegy asszony szinte az arcán érezte a gyűlölködő szavak hőségét. Elszorult a torka, de nyugodtan felelt:

— Ne törődj velünk, Julis! Sanyi fiam meg tudja őrizni magát.

Azzal már indult is tovább. De a másik asszony vijjogó kacagása követte:

— Jól őrizi magát! Erigy, nézz csak utána, ki húzza vissza a Sanyi fejét a kertkapuban, hogy még egyszer megcsókolja.

Ezek az utolsó szavak égették leginkább. Hallott ő már a fiatalasszony dolgairól suttogni. Látta a járásából, az öltözetéből, hogy bűn perzseli a vért. Nem törődött vele, nem hozzátartozott. Most mint a villanyfény csattant ki előtte valami. Az, hogy fia egy idő óta sápadtabb. Most érti meg fia nehezebb munkáját és azt a titkos csöndet ritkább és rosszkedvű szavai mögött.

De hátha nem igaz! Hazaérve belopódzott az istállóba. Fiát nem találta az ágyon. A nagy kendőért szaladt a házba. Magára terítette, hogy meg ne ismerjék, ha valakivel találkoznék és sietett a kertek alatt a réten, ahol a cédá asszony, ez a fehérbőrű pók szívja a fia vérét. Zavartan motyogott valamit a mérhetetlen szép tavaszi éjszakába. Fiára gondolt és a gondolat a száján már átok volt a másik asszonnyra.

Pár felhőfoszlány nyargalt magasan a hold alatt. Az asszony alvajárásként kapaszkodott a lejtős kerthöz közelebb a házhoz. Aztán téován megállott. Miért is jött ő ide? Bezörgetni nem mer. Ha fia kijönne, ő elbujna előle. Talán csak a bizonyosság keserű italára vágyik.

A házban pillanatra gyufa fénye villant. Az asszony szédülő léptekkel indult vissza a kertajtó felé a délutáni esőtől síkos úton. A ház ajtaját hallotta nyikorogni. Egy fa mögé húzódott, hozzátapadt és mintha a fa lélegzett volna.

Ketten jöttek lefelé. Az asszony suttogva beszélgetett és félig a fiúra dőlt. A kapunál árnyékuk egybefonódott. Átkozott — sügta a fának, amelyiknek nedves kérgébe mélyesztette körmeit, mert a fa mintha el akart volna dölni.

A parázna asszony apró lépésekkel jött vissza. Könnyű ruhájáról lecsuszott a sötét nagykendő. A fától három lépésre megállott és lenézett a rétre. Mintha csöndesen nevetne vagy lihegne. Az anya fülében úgy tűnt fel, mint valami nyertő kacagás. Megszédült a fa mögött. Egy száraz ág pattant szét lábai alatt. A cédá asszony halkan főliskoltott és futott vissza a házba.

Az anya ment vissza a sövények árnyékába lopózva. Fiának elnyult árnyékát látta a réten. A folyó tulsó partján a révésért kiáltottak. A révész kutyája üvöltöni kezdett. Vadludak ijedt sikoltása felelt rá a sziget felől.

Az éjszakára szelid hajnal érkezett. Az asszony nesztelenül lépett az istállóba. Zaj nélkül rakott szénát a tehének elé és óvatosan fejte őket. Nem akarta fiát felébreszteni. Mit mondjon neki? Mit is csináljon? Ha a férje élne, akkor valamit csak kitalálnának. Elkészítette fiának a reggelit a konyhaasztalra és ment a templomba.

Nem énekel, csak az imakönyvébe nézett. Nem akart senkit meglátni. Szemlesütve imádkozott össze-vissza. Az oltárra is félve nézett. Fia bűnét érezte magán nehéz, nedves terhével. Szentmise végén a templomban maradt.

## Egy vörös pilótatiszt közlései az oroszok által a spanyoloknak küldött repülőgépek tömegéről

Párizsból jelentik: Hall du Barrier amerikai repülőtiszt, aki a spanyol vörösek légi flottájában teljesít szolgálatot, tegnap Párizsba érkezett. A pilótatiszt az „United Press” munkatársának elmondta, hogy annyi orosz repülőgép és pilóta érkezett az utóbbi időben a népfrent-kormány segítségére, hogy ennek légi hadereje messze felülmúlja a nemzetiek légi flottáját. Elbezelte, hogy a repülőgépek kis darabokra szétszedve érkeznek Spanyolországba, ahol Alicanában külön repülőgépgyárat építettek arra a célra, hogy a gépeket ott állítsák össze. Az amerikai származású repülőtiszt a spanyol belháborút megelőzőleg Abessziniában harcolt az olasz csapatok ellen. Párizsban a légügyi minisztériumban folytatott tárgyalásokat és utána ismét visszautazott spanyolországi állomáshelyére.



## A belek kiürülése teljes kell legyen!

NE elégedjék meg azzal, hogy volt széklete. Sokszor a látszólagosan rendszerben lévő széklet dacára zavarok jelentkeznek, mivel a belek nem ürültek ki teljesen és a visszamaradt anyagok erjedésbe mennek át. Ahhoz, hogy a beleket teljesen kitisztítsuk és az ilyen zavaroknak idejében elejét vegyük, szedjünk időről időre hashajtót, még akkor is, ha látszólagosan van naponta székletünk. Szedjünk egy olyan hashajtót, mely tökéletesen kitisztítja a beleket és nem okoz sem görcsöket, sem hasmenést. Ez a hashajtó az ARTIN, amely minden követelménynek tökéletesen megfelel, azonkívül nagy előnye, hogy huzamos időn át való szedés után sem szokja meg a szervezetet.

# Artin

A Dr. WANDER ÜZEMEK KÉSZÍTMÉNYE.



## Antonescu külügyminiszter látogatása nagy meglepetést keltett Párizsban

Pénteken végződtek a hivatalos tárgyalások. — A francia sajtó közlései a tárgyalás egyes részleteiről

Párizsból jelentik: Antonescu román külügyminiszter csütörtökön Blum miniszterelnökkel, Delbos és Chaumemps miniszterekkel, s Gamelin tábornok vezérkari főnökkel folytatott hosszabb tárgyalásokat. Valamennyi lap nagyon kiemeli a román államférfi látogatása jelentőségét.

A „Le Journal”-ban Saint Brice vezér-cikke a következőket fejtegeti:

— Romániának érdeke, hogy a francia-angol csoportban bizony Európa jelenlegi helyzetében. Az angolok hatalmas hadikincsét gyűjtötték össze és aranytartalékjuk több, mint 7 milliárd frank. Barátságunk Romániával azt jelenti, hogy a francia-angol szövetség katonákat, hadianyagot és pénzt nyújthat. A Journal különben azt is közli, hogy a

francia politikai körök meg vannak elégedve az Antonescu román külügyminiszterrel folytatott tárgyalások eredményével. Pénteken Antonescu külügyminiszter még tárgyalásokat folytat Delbos külügyminiszterrel s a tárgyalások végeztével hivatalos közleményt adnak ki a háromnapos tárgyalásokról.

A „Matin” szerint a tárgyalások folyamán a román és francia álláspont minden részlet tekintetében egyezően alakult. A román külügyminiszternek csak a francia-orosz kölcsönös segélynyújtási egyezmény kérdésében voltak aggodalmi.

Pénteken véget ér a román külügyminisz-

ter hivatalos látogatása. Egyes értesülések szerint akkor haza is indul. Más értesülések azonban úgy tudják, hogy Antonescu külügyminiszter még keddig a francia fővárosban marad.

Az „Oeuvre” így ír: Delbos tegnap személyesen fogadta a megérkező román külügyminisztert. A külügyi hivatalban adott reggeli fényes volt és a legmelegebb barátság jegyében folyt le. Delbos üdvözlő beszédére Antonescu ezt válaszolta:

— Bármi is történnék, Románia sohasem hagyja el Franciaországot!

A „Petit Parisien” cikke hangsúlyozza, hogy a mai veszedelmes időkben tudják Bucarestiben és Párizsban is, hogy még szorosabb kötélekre van szükség, hogy a két ország fővárosát elválaszthatatlanul egybefűzzék. Ez a kívánság mindkét részen fennáll és olyan konkrét formát fog ölteni, amely biztosítani tudja Romániát minden veszedelemmel szemben. Ezzel magyarázható Antonescu prágai, belgrádi és varsói útja, amelynek célja az volt, hogy Románia továbbra is hű maradjon tradicionális politikájához, amely kidomborítja a Népszövetség és a szövetséges államok iránti hűségét.

## A valenciai kormány fölradja Madridot

Kataloniában a kommunisták és anarchisták kihagyásával alakult meg az új kormány

Párizsból jelentik: Valenciai közlés szerint Caballero, a spanyol vörös kormány miniszterelnöke a következő kijelentést tette:

— Bár csapataink eddig mindenütt visszaverték a nemzetiek támadásait, mégis ki kell üríteniünk és fel adnunk Madridot.

Rosenberg, a spanyolországi szovjet-követ is ezen az állásponton van, mert Katalonia megtartására kíván összpontosítani minden haderőt. Ennélfogva számítani lehet rá, hogy Madrid fölradása rövidesen megtörténik.

Párizsból élénk figyelemmel kísérik a katalán köztársasági kormányválságának az elintézését. Az eddig Párizsba érkezett hírek szerint az új katalán kormány már megalakult s elnöke Tarabella polgári baloldali köztársasági párti politikus. Az új kormányból kimaradtak a kommunisták és az anarchisták.

Newyorki értesülés szerint maga a Szovjet akarta, hogy a trockijista katalán kommunisták és anarchisták ne vegyenek részt az új kormányban.

KORDOVA KÖRNYÉKÉN KÉT VÁROST ELFOGLALTAK A NEMZETIEK.

Gibraltárból jelentik: Kordova környékén heves harcok dúlnak a nemzetiek és a vörösek között. A nemzetiek nagy küzdelem után kiverették a vörösekét Bama és Huesca városokból.

A városok palotáiból a vörösök gépfegyvertűz alá vettek a nemzetiek bevonuló csapatait, mire ezek tankok védelme alatt, szuronyrohammal vettek be minden nagyobb épületet.

Szerdan nagy repülőharc folyt Madrid felett. A nemzetiek repülőharc az északnyugati városrészeket bombázta. A repülőök támadását a tüzéség is támogatta.

## A baszkok és a spanyol nemzetiek között fegyverszünet készül

A pápát kérték fel a hadviselő felek közötti békeközvetítésre

Bilbaoból jelentik: Az itteni baszk nemzeti önkormányzat vezetősége és az alatta álló hadsereg tudvalevőleg csak önkormányzata érdekében csatlakozott a vörösekhez. Egyébként a baszk nép katolikus és katolikus érzelmű, s a spanyol nemzeti csapatok is kíméletesebben folytatják az ostromot ellenük. A baszkok nemzeti tanácsa és hadvezetősége most folya-

modást intézett a pápához és azt kérte, hogy Öszentsége a baszkok és Franco tábornok között kezdjen közvetítést fegyverszünet és békekötés érdekében. A baszkoknak spanyol földön levő püspökei pártfogoló előterjesztést tettek a Szentszékhöz e kérés teljesítésére. Bilbaoban éppen ezért valószínűnek veszik, hogy a pápa hajlandó lesz a baszkok kérését teljesíteni.

Nem akart senkivel találkozni. Az üres templomban zsebkendője csücskéből kioldott egy pengőt és Szűz Mária szobra elé helyezte. Mint ha le akarná kenyezni a Szűz Anyát, hogy ma nagyon sokat és nagyon szívesen emlékezzék meg az ő fiáról.

A fiú egész nap künn szántott. Az asszony a kerti magokat szemelgette. Délután a porhanyós kerti földet gereblyézte. Lassan dolgozott és sokszor megállott. A férjére gondolt, akit kilenc éve temetett el. Mikor beteg volt, itt üldögélt a kertben. A kis fiú játszott. Ő pedig így gereblyélt, veteményezett, mint most. Egyszer a fiú felborította a kosarat és a vetőháb szétmörtött. Ekkor ráüttött a fiú kezére. Férje fáradt, beteg hangon odaszólt:

— Ne bántsd a gyereket! Elhajtod magadtól.

Vajjon csakugyan el fog tőle távolodni? Nem úgy lesz, ahogy ő gondolta? Egy kedves esküvő és ő aztán elvonul a hátsó házba. Ottan örül a fia életének. Az az átkozott, ott a dombon!

Már erősen homályzott, amikor a fia hazatért a mezei munkából. A nap frissre szivta az arcát. Vacsoránál megemlítette, hogy jó volna a fűzesben azt a kis ritkást felszantani a repa alá. A boronát is kiviszi. Az anya helyeselve bólogatott. A szíve pedig mindjobban összeszorult, mert itt volt az éjszaka. Fia vette a kis lámpát és ment lefeküdni...

Mikor éjjel a fiú ki akart lépni az istálló ajtaján, megrettenve hőkölt vissza. Anyját látta a holdfényben az istálló küszöbe előtt. Alja régi ködmöne volt a földre terítve, azon feküdt az anyja. Az asszony nyugodtan, mélyen aludt, mint akit hosszú, nehéz út közben ér el az álom. A fiú állt és bámult egy darabig. Ugy nézett maga elé, mintha valami jelenést látna. Aztán megfordult nehézkesen és visszament az istállóba és lefeküdt aludni.

## A vörös fegyház – ahol a poklok borzalmait szenvedik végig az elítéltek

Prostituáltakkal, tolvajnákkal zárnak össze leányokat és tisztességes asszonyokat és kiszolgáltatják őket a férfirabok kénye-kedvének

A foglyokkal ősszel megásatják a sirjukat, mert télen nem bírják feltörni a csontkeményre fagyott földet

Lille-ben nemrég Bagne rouge címmel érdekesítő könyv jelent meg az „Istina” kiadásában, amelyet dominikánusok vezetnek s amely a szovjetországi állapotokról mindig komoly és megbízható adatokat közölt. A szerző természetesen névtelen, de annyit meg tudunk róla, hogy több évet töltött a szovjet börtöneiben (1923 nov. 14-től 1932 január végéig), művelt katolikus nő és elfogatása előtt a fogolytelepeket gondozó női bizottság patronesszeinek egyik tagja volt. Adjuk át neki a szót:

„Több mint 8 évet töltöttem a szovjet börtöneiben, mint politikai fogoly. Jogom van tehát úgy beszélni a dolgokról, mint aki láta azokat. És jogom van szólni száz- meg száz-ezer fogoly nevében is, akiknek ártatlanságát még egy forradalmi törvényszéknek is el kellene ismernie.”

A fogoly nő Petrográdból Moszkvába került s ott hosszas kihallgatásnak vetették alá arra nézve, hogy milyen alapon hisz az Istenben. Erre hat hónapon át ismét börtönben tartották.

„Egy napon, május elején egy másik börtönbe vittek át (a Butirkájába). Ezuttal tizenöt urinóval kerültem össze, akik valamennyien arra készültek, hogy számkivetésbe vigyék őket. Az egyiket tiltott kereskedelemmel vádolták, mert egy ruhadarabot adott el, hogy kenyérhez jusson. Egy másik úgy akart a maga és leánya számára élelmet szerezni, hogy süteményeket készített és azokat az utcán el akarta adni, vagyis ellővette a „spekuláció büntényét”. Két fiatal leány ellen az volt a vád, hogy kémkedtek, azért, mert az angol konzul által rendezett estélyen táncoltak. Mások ellen az volt a panasz, hogy a „külfölddel titkos kapcsolatokat tartanak fenn” s e vád alapja az volt, hogy külföldön élő emigráns rokonaiktól leveleket kaptak. Valamennyien egy féltucat tolvajnával és utcai lánnyal voltak összecsapva. Ami engem illet, én már másnap kézhezkaptam egy háromsoros GPU-jegyzőkönyvet, amelyben az állt, hogy résztvettem egy ellenforradalmi szervezkedésben s a büntetőtörvénykönyv 61. szakasza alapján tízévi börtönrre vagyok ítélve. Tíz nappal utóbb el is vittek Szibéria felé.”

### A gyötreim szigete

Nem írhatjuk ide a fogoly nő szenvedéses átjárak minden állomását Szibéria különböző vidékein s az irkucki börtönben. 1928-ban a Szolovszki-szigetekre vittek. Az itteni életet a következőképpen írja le.

„Öreg és beteg emberek könyörögtek, hogy mentés fel őket a rettentő nehéz munka alól. Erre botútésekkel kényszerítették őket a továbbmenetelre s este aztán holtan cipelték őket vissza. Ennek a kényszermunkának rettenetességét növelte a meleg ruha teljes hiánya. A fogolynak egyáltalán nem adtak ruhát, még akkor sem, ha régi ruhájuk rongyokban szakadt le róluk. Akiket nyáron fogtak el, azokat télen is ugyancsak a nyári ruhájukban küldték ki a borzalmas hidegbe s a térdigérő hóba, hogy ott dolgozzanak. A foglyok, hogy az erdei munkától megszabaduljanak, nagyon sok esetben önszonkítást végeztek s az ujjukat vágták le. Ezeket szigorúan megbüntették, sőt amikor ezek az önszonkítások elszaporodtak, kijelentették, hogy ez az engedelmesség megtagadása s így halálbüntetéssel jár. Számosat közülük csakugyan agyon is lőttek.”

„Voltak aztán refináltabb büntetések is: így emlékszem egy szerencsétlen emberre, aki látogatója keze ujját s ezért egy durva kötéllel hozzákötötték egy levágott fatörzshöz s ott hagyták az uton 12 kilométernyire a telenről, ráparancsolva, hogy huzza magával a fát egészen a telepig. A szerencsétlen fogoly néhány kilométerig el tudta cipelni a fát és aztán útközben meghalt. Ugyanakkor a szovjetkormány az amerikai kormánynak adott válaszában (az amerikai kormány megtiltotta az orosz

fabevitelt, mint embertelen munka eredményét) kijelentette, hogy a fatermelés semmiképp sem történik erőszak alkalmazásával, holott a Fehér-tengertől egészen az Uralig száz- és százezer szerencsétlen hadifogoly veszté állandóan az egészségét és életét a rettentő kényszermunkában.”

„Említettem, hogy az engedelmesség megtagadása halálbüntetéssel jár. Egyéb büntetéseikért különféle büntetéseket eszeltek ki. Láttam sötét celláskákat, amelyekbe a bezárt fogolynak csak minden második nap adtak mindössze egy csésze levest. Tilos volt ide még télen is vánkost vagy pokrócot magukkal vinni. Hőhátránk azonban még jobbat is kitaláltak. Nyáron, amikor az erdőn csakúgy hemzsegetek a moszkító, a büntetésre kiszemelt áldozatot meztelenül odakötötték egy fához s több órán át otthagyták szabad prédá-

### Az ifjusági fogolytelepek a legrémesebb kicsapongások tüzfészkei

A nőknek még sokkal rosszabb a sorsuk, mint a férfiaknak.

„Sohasem engedték meg, hogy a nők külön csoportokban dolgozzanak vagy külön helyezték el őket. A legborzalmasabb nemi egyveleg keletkezett ilyenformán. A nők helyzetét súlyosította az a viszonylagos szabadság, amellyel a foglyok a telepen belül mozoghattak, továbbá az, hogy 15.000 férfira egyezer nő esett s a férfiak úgy ólálkodtak a nők körül, mint a farkasok. A telep főnökei a legrosszabb példával jártak elől s úgy bántak a rabnőkkel, mint a mesebeli feudális urak a jobbágy-nőkkel... Aki látta, milyen helyzetben vannak a fiatal leányok és az apácák ezeken a telepeken, önkéntelenül a pogány császárok keresztényüldözéseire gondolt, amikor a keresztény szüzeket gyötreimük nagyobbítására rosszhírű házakba zárták.”

„A telep női lakóinak kb. 60 százaléka közönséges gonosztevő volt, köztük számos 16–18 éves leány, de már a züllés legalján; sőt akadt olyan is köztük, aki még 16 éves sem volt. A vezetőség megkísérelte, hogy külön gyarmatokat létesítsen egyenlőkorú fiukkal és lányokkal. Ezek az ifjusági fogolytelepek azonban a legrémesebb kicsapongásoknak lettek tüzfészkei, úgyhogy maguk a bolsevik vezérek megrémültek tőle. Így aztán beérték azzal, hogy csak a fiukat fogták össze a bolsevoi telepen. Moszkva mellett s ott amolyan rendőri kopókká képezték ki őket. Akiknek feladatuk az lett, hogy a többi fogoly közé elvegyülve, őket kikémléjék és ellenük vádaskodjanak.”

„Nem írhatom le a Szolovszki-telepnek minden borzalmát. Ehhez kötetek kellene a s a történetírónak az a nyugalma, amellyel egyedül az okmányokba tekint bele anélkül, hogy egy pokoli vízió rettenetes rémülete gyötörné.”

„Hasonlóképp sokat beszélhetnék a Fehér-tengeri híres csatornaépítéséről, mert engem a tervezőiroda statisztikai hivatalában alkalmaztak s így módomban volt ennek a vállá-

Hibátlan helyesírás  
a műveltség fokmérője!

Balassa József dr

A magyar helyesírás  
kézikönyve és szótára

Ára 99 lei és portó.

Kapható könyvosztályunknál.

járul a moszkítóknak. Vagy pedig ősszel, amikor a hőmérséklet már közel állt a zérus fokhoz, a szerencsétlen áldozatnak nyakig bele kellett mennie a vízbe s ott maradnia negyed-órát vagy még tovább. Borzalmas volt az, ha valakit két-három hétre a Szekirka nevű különleges börtönre itélték. Itt a büntetés a mozdulatlanságból áll. A foglyokat padokra ültetik, kezüket a térdükre kell tenniük s órákhoz-szat minden legkisebb mozgást is megtiltanak nekik. Csak két-háromóránként szabad egy kicsit körben járniok, de azonnal vissza kell ülniök megint. Éjjel az embereket sűrűn egymás mellé fektetik, így kell mozdulatlanul fekvődniök két óra hosszat, amikor aztán parancsszóra hirtelen mindenkinek a másik oldalára kell fordulnia. Ez a büntetés a megőrülés közelébe vitt számos foglyot; akik kétségbeesésükben rávetették magukat az örökre és akkor aztán rövidesen agyonlőtték őket.”

„A szakmunkásokat gyakran eladták valamelyik üzem vagy vállalkozás számára, rendszer szerződés alapján... A tarifa szerint megállapított munkadíjat a GPU pénztára zsebelte be. Az üzem felelősséggel tartozik a fogolyért, hogy nem engedje megszökni, sem télen, sem nyáron dolgozzon, vissza kellett küldeni a Szolovszki-szigetekre. Éppenolyan adásvételi szerződést állítottak ki róluk, mint az állatok eladásánál szokás. Valóságban azonban minden fogoly örült, ha ezen az uton megszabadult az „átkozott szigetről”, a „gyötreim szigetről”, ahogy a foglyok mondták. Nem egy mérnök és vegyész mondta örömmel: „Elmehelek innen, eladtak Arhangelszkbe (vagy máshova), milyen szerencse.”

latnak könyvvezetésébe is bepillantani. Mondhatom, az egész vállalkozás óriási és visszataszító világeselés volt, de ennek részletezésébe messze vezetne. Csak mellékesen jegyzem meg, hogy ez a világeselés eddig körülbelül 300.000 ember életébe került a kezem között megfordult kimutatások szerint is. Egész fogolykaravánok pusztultak el az erdőben, fekvőhely nélkül, orvosi segély nélkül, gyakran élelmiszer és itható víz nélkül. Voltak helyek, ahol a legközelebbi ivóvízért 3–4 kilométert kellett volna gyalogni, azért a halálra csigázott emberek inkább a mocsarak bűzös vizét itták. A halandóság oly nagy volt, hogy a GPU minden ördögi erőfeszítésével is alig tudta a folyton megújuló emberhiányt újabb fogolyszállítmányokkal pótolni. Pedig ezek a számok csak magára a csatorna-ásatásra és építésre vonatkoznak s ezenkívül rengeteg sokan voltak még, akiket a Murmansk-i vasutépítésre és egyéb üzemek számára eladtak. Egy tucat erre vonatkozó akta fordult meg a kezem között, amelyekben 1000, 1200, 2000 emberi állatállomány eladásáról volt szó, akiket „franco” szolgáltattak ki ezen és ezen az állomáson.”

### A sírgödrök eleve lakói

„Ősszel mindig nagyon jól tudták, hogy a tél folyamán fokozottabb halálozással kell számolniok. Mikor az Anzeri-szigeten voltam, már szeptember havában több száz telentelesen szerencsétlen embert láttam óriási sírgödrök ásásával elfoglalva, hogy majd télen ne kelljen sírgödrök ásásával bihelődni, amikor a föld már szinte kővé fagyott. Mikor aztán megint tízezerrel érkeztek újabb foglyok Szolovszki-szigetbe s a GPU emberei látták, hogy minden hajlék, minden némileg lakható viskó vagy raklár tele van már emberrel s az újonnan érkezett szerencsétlenek már az istállóban sem férnek el, egyszerűen ezekben a sírgödrökbe helyezték el őket, amelyek aljára egy csomó szalmát, a tetejére egy sátorponyvát terítettek. Ezt nevezték emberi lakóhelynek a jeges sarkvidék közelében! Jól tudták, hogy a szerencsétleneknek ruhájuk sincs s amikor a hőmérő erősen a zérus fok alatt járt, jelentékeny részük akkor is félmeztelen volt. Mindenki tudta, hogy nemcsak gyógyszer nincs a gyógytárban, hanem élelmiszer sincs már elegendő, még az amugy is igen szűkreszbott fogoly-porcio számára sem. Mikor aztán járvány tört ki s két hónapon alatt a telep lakóinak kétharmad részét elvitte, a moszkvai GPU-nak volt arca ahhoz, hogy a nemzetközi botrány elkerülése végett a saját alantas közegre tolt a vádat s 17 embert közülük agyonlővetett, holott ezek csak végrehajtói voltak a felsőbbség akaratainak, amely mindenről nagyon jól volt informálva.”

(Lettres de Rome sur l'athéisme moderne, 1936.)

# Kemény csatározások folynak Sianfu körül

**A lázadók egyik hadosztálya megadta magát. - Csang-Kai-Sek tábornok életben van**

**Sanghaiból jelentik:** A lázadók és a kormány csapatai között kemény csatározások folynak. Úgy látszik, hogy a zendülés jobban elő volt készítve, mint azt az első percben hitték volna, mert a nankingi kormány hadereje még eddig csak kisebb eredményeket tudott elérni a lázadók ellen.

A Sanghaiba érkezett jelentések szerint Sianfutól keletre, Huasien város vidékén harcok folynak. A kínai kommunista csapatok igyekeznek feltartóztatni a kormány haderőit a Sianfu-Lunghai vasutvonal mentén.

Hogy elvágják a Sianfu felé közeledő kormánycsapatokkal való összeköttetést, Csang-Szü-Liang tábornok zendülőcsapatai támadást indítottak Huyian helyiség környékén. A kormány felderítő repülői szerint Csang-Szü-Liang csapatai Veiran felé menetelnek. Shensi vidékén a Loinghaj felé vezető vasutvonalon a forgalmat megszakították. A zendülők levegőbe röpítették több hidat.

### HARMINC REPÜLŐGÉP HARCA

**Pekingből jelentik:** Shensi tartomány déli részén, Veinen város körül, erős harcok folynak.

*Harminc kormánypárti repülőgép van harcban.*

Csang-Szü-Liang Nankingba küldte Csang-Tin-Uan tábornokot, hogy hadműveleteket bonyolítson le a kommunisták ellen Shensi tartomány északi részén. Állítólag ez az intézkedés lett volna a sianfui lázadás főoka.

*A felkelők táborából jelentik, hogy Csang-Kai-Sek él.*

Nankingi jelentés szerint Csang-Tin-Went, Csang-Kai-Sek marsall vezérkarának egyik tisztjét szabadon engedték, hogy a marsall levélét Nankingba vigye.

### MEGADJÁK MAGUKAT A FELKELŐK

Pekingi jelentés szerint Ho-Ying-Shin, a nankingi kormány hadügyminisztere Loyangba érkezett, hogy átvegye a Csang-Szü-Liang elleni büntetőexpedíció vezetését. Csang-Szü-Liang három hadtestét Tunguanba koncentrálták, amely Shensi és Honan tartományok határán fekszik. Egy kormánypárti ezredet, amelyet a zendülés elején Sicyang városban, 25 kilométernyire északra Sianfutól körülvártak, felszabadítottak. Néhány jelentéktelen összeütközés után a zendülő csapatok visszavonultak Sianfuba.

*A 105-ös kommunista divízió Liu-Tot-Uan tábornok vezetése alatt meg-*

*adta magát a Sianfu felé közeledő kormánycsapatoknak.*

A nankingi kormány csapatai körül akarják zárni Sianfut. Csütörtökön véres harc folyt le 75 kilométernyire keletre Sianfutól, Kwasien helység mellett. Lang-Chownál a kormány csapatai és Kansu tartománynak Csang-Szü-Lianghoz pártolt kormányzója: Yu-Szueh-Csung között folyik a harc.

**Nankingból jelentik:** Az előretörő kormánycsapatok feltartóztatása a lázadóknak nem sikerült. A lázadó Csang-Szü-Liang seregéhez tartozó 34-ik kínai gyalogezred a Vei-Ho folyó torkolatánál meg akarta állítani a nankingi kormánycsapatok előretörését.

*Hosszu és elkéseredett harc folyt s végül is a lázadók meghátráltak.*

Liang tábornok Kan-Szu tartományból három újabb hadosztály küldését rendelte el.

### A HADÜGYMINISZTER A BÜNTETŐ SEREG ELÉN

**Nankingból jelentik:** A központi kormány helyettes elnöke parancsot adott a lázadók ellen küldött büntetőseregnek, hogy fojtsák könnyörtelenül vérbe a lázadást, még akkor is, ha Csang-Kai-Sek tábornagy életébe kerül. Hír

## Egy francia munkásvezér újságcikke a szovjet-munkások nyomoruságos helyzetéről

**Franciaország katonai fe készütségéről beszélt Daladier**

**Párizsból jelentik:** Segay, a francia bányamunkások szövetségének főtitkára hosszas tanulmányút után most tért vissza Szovjet-Oroszországból. Tapasztalatairól a francia szocialista párt hivatalos lapjában a *Populaire*-ben számol be. A francia munkások kiküldöttjének beszámolója szerint

*a szovjet munkássága minden tekintetben olyan alacsony színvonalon áll, hogy a francia munkásság csak azt kívánhatja, hogy soha ne süllyedjen ilyen színvonalra.*

A munkafeltételek sokkal rosszabbak, mint Európa bármelyik polgári államában és senki sem végeztetik azt a munkát, amire képes volna. Így többek között megemlíti, hogy az

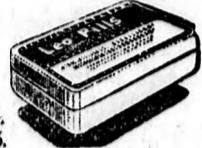
## GÁZKÉPZŐDÉS ellen



számos szer létezik, de csak kevés hat annyira, mint a LEOPILLS. Ez a kizárólag növényi anyagok kivonataiból készült szer a legrövidebb időn belül elmulasztja a kellemetlen jelenségeket!

*A leghatásosabb szer gázképződés ellen a*

# LEOPILLS



Dobozokban 30 és 80 lejtől minden gyógyszertárban és drogériában kapható.

Leopills kizárólag növényi anyagokból készült hashajtó.

szerint Lojang hadügyminiszter maga irányítja a büntetősereget.

### FELTÉTELEKET SZABNAK A LAZADÓK

**Sanghaiból jelentik:** Az a hír terjedt el, hogy Csang-Sing-Vent, Szu-Juan tartomány békebiztosát Csang-Szü-Liang Nankingba küldte békefeltételeivel, melyek szerint szabadon engedni a tábornagyot, ha

*ígéretet kap arra, hogy a lázadókat mentesítik a büntetésektől és a kínai kormányba a kommunista-párt néhány képviselőjét is beveszik.*

Hír szerint a központi kormány válasza sem méltatja Csang-Szü-Liang feltételeit.

asszonyokat például vasutépítési munkálataikra használják.

### „FRANCIAORSZÁG A BÉKÉT AKARJA, DE HADSEREGÉNEK ERŐSNEK KELL LENNIE.”

**Párizsból jelentik:** Daladier francia hadügyminiszter a francia radikálszocialista párt végrehajtóbizottságának ülésén hangoztatta, hogy Franciaország szoros kapcsolatot tart fenn Angliával, az Egyesült Államokkal, a kisantant-államokkal és a szovjetunióval. Emlekezett arra, hogy a világ ebben az évben két-százmilliárd frankot fordított fegyverkezésre.

*Franciaország a békét akarja, de hadseregének erősnek kell lennie.*

A kormány és a mögötte álló pártok megadták a szükséges hiteleket a nemzetvédelem céljaira

*A mai katonai szolgálati idő hatszáz-ezerfőnyi hadsereget biztosít Franciaországnak.*

A párt végrehajtó-bizottsága ezután bizalmat szavazott a Blum-kormány politikájának.

**EGYMILLIÓ DOLLÁRT IGER EGY AMERIKAI KÖNYVKIADÓ WINDSOR HERCEG EMLÉKIRATAIÉRT.** Rómából jelentik: Egyes olasz lapok jelentése szerint Windsor herceg és Simpsonné a jövő év februárjában a „Verona” nevű jachton Amerikába utaznak. A jacht Alice Pringle angol társaságbeli hölgy tulajdona és azért érkezett Genuába, hogy ott utasaira várjon. — Amint Bécsből jelentik, Windsor herceg a sonnerbergi kastélyban tölti a karácsonyt. Az ünnepekre Mária királyné is a kastélyba érkezik és hír szerint a kenti herceget is meghívják, hogy töltsen itt az ünnepeket. — **New Yorkból** azt jelentik, hogy Lasker, a híres amerikai könyvkutató ajánlatot tett Windsor herceg magánitkárának, hogy egymillió dollárt ad a herceg emlékirataiért. — **Kairóból** érkező jelentés szerint Simpsonné az „Arsena” gőzessel Alexandriába érkezett. Innen továbbutazik Lucorba



Bonyolódik a helyzet Keleten.

Térképünk (fekete rész) a szovjet befolyás alá került kínai tartományt mutatja be

# A szép kék Duna mellett

Bécs, december hó.

## I. Amit Wagner Richard füttyüreszni szeretett

Három császár, sok király és uralkodó nagyherceg magas rendjelei csillogtak Strauss János, az osztrák császárváros keringőkirályának udvari frakkján, előszobájának falai tele voltak három világrész koszorúsálgaljaival, szobái a hódolat drágaságos, művészi emléktárgyaival, — mind e sok győzelmi jelvényt szemben nem affektálta a közepszerűség kö-zömbösségét, sőt osztrák fajtájának gyermekded örömeivel mutogatta — magyarázgatta dicsőségének tárházát. Büszkén, fenntartás nélkül büszkén azonban csak Wagner Richard elismerését emlegette:

— Der Wagner pfeift meine Sachen, auf die andern pfeift er... (Wagner füttyüreszi az én dolgaimat, a többiekre füttyül.)

Csudaszámba ment. Wagner órákon át forgatta Strauss János szerzeményeit, ott ült a zongora előtt, a Standhartner-villában, eljárt-szotta, ismételte a bűbajos keringőket, polkákat, mazurkákat, majd beburkolózva selymes-báronyos házikabátjába, egész nap füttyüresztette az ellenállhatatlan dallamokat. Hanslík, a félelmetes zenekritikus, Wagner Zoilusa és békés asztaltársa a vendégszerető házban, nem győzött eleget csodálkozni az el-lentétek rokonszevező találkozásán.

Valóban Wagner a XIX. század komponistái közül Weberen kívül csupán Strausst ismerte el a nyilvánosság előtt, még Liszt Ferencnek, mint komponistának dicséretére is bizonyos szordinót tett. Hogy egy zenei láng-címe, aki persze kérlelhetetlen törtető is volt, mint Wagner, egyebekben pro foro interno hogyan ítélkezett zeneszerzőkről, nem lehet tudni. Elképzelhetetlen például, hogy ne lett volna tisztában nagy riválisának, Verdinek, az olasz zenei lélek zsenijének jelentőségével és mégis: tudtommal egyetlen egyszer sem hangzott el sem ajkáról, sem tolláról Aida örökdicőségű költőjének neve.

Strauss Jánost irigység, hátsó gondolat, gyanúsítás nélkül csudálta, szerette.

## II.

### A diadalmis keringő.

Nagyszabásu keretek között, eredeti jubileumra készülnek Bécsben. Most lesz hetven esztendeje, hogy a legbécsibb bécsi keringő, amaz „A szép kék Duna mellett...” nevezetű, Strauss János szerzeménye megszületett. Ünnepel az osztrák főváros, ünnepel a szövetségi állam, ahogyan csak a Lajtán túl tudnak ünnepelni, valahányszor idegenforgalmuk emeléséről is van szó. Tapintatosak és okosak már az alkalom kiválasztásában is. Csak egy dalról, csak egy keringőről van szó, de mi

minden van mögötte?! És Bécs megtelik angollal, franciával, olasszal, némettel. Észak és Dél fiaival. Mert az a bécsi nóta mindenütt ismeretes, mindenütt büvöl, mindenütt oda-adón behunytt szemmel hallgatták, táncolták.

Nem tudok még egy dalt a világ zeneirodalmában, amely alkalmul szolgálhatna ilyen népvándorlásra. Született Bécsben, 1876-ban, a nagy krach előtt. Ferenc József negyvenhat esztendő volt, mindenütt jólét, fejlődés, hegyen-völgyön lakodalom, a Ring palotásra lassan-lassan kibújó a régi bástya helyén, a 3/4 ütem és a rántottcsirke világa napsugarasan köszöntött az osztrák fővárosra.

Ennek a világnak volt szive és szája Strauss, amikor A szép kék Duna mellett melódiáját megérezte és kidanolta. Igazi bécsi hang. A melabuval kacérvad gyönyörűség zeneje. Örök és klasszikus dal. És úgy sarjadt az osztrák néplelekből, mint Goldeck vörös nedűje a vöslai gerezdből.

## III.

### A fehér ló.

— Csak azt szeretném tudni, hogyan jött divatba egyszerre az osztrák népviselet Párizsban? — töprengtet minap egy okos szép aszszony körünkben. — Mégis csak furcsa, hogy egy szép napon minden érthető ok nélkül zergeszakállas kalap, stájer mintázott kabátokkal, dirndli szoknya, tiroli himzés került ki a francia divat világdiktátorainak műhelyéből, annyira, hogy még az estélyi ruhákon is aláhúzták az osztrák tónust. Divatba jött Ausztria a társasélet egyéb pontjain is, egyáltalán Ausztria divat lett. Az ilyesmi nem lehet a véletlenség szeszélye, itt valami hatalmas propaganda működött.

És ez így is van. Propaganda, de nem idegenforgalmi fórumok öncélu működése tanulmányutakon, füzetecskék terjesztése, illusztrációk és reklámekkek elhelyezése eredményezte az osztrák izlés diadalát a francia világvárosban.

Hanem egy szimplex, ártalmatlan színjáték. Budapesten is sikere volt. A fehér ló! Ezt a kedves darabot két és fél esztendeig játszották egyfolytában valamelyik párizsi szinpadon zenei betétekkel, jodlerrel, eredeti népviselettel, hangulatos kiállításban. Párizs oda volt a gyönyörűségtől. Mindenki megnézte a darabot többször is, a pénztár előtt közelhar-cok folytak még a harmadik esztendőben is.

Ez a víg játék, ismétlem, nem készült a halhatatlanság számára, de halhatatlan forrásból: a néplelekből származik. Az ilyen művészet, ha nem is klasszikus, az igazi propaganda, mert olyasmit nyújt kifelé, ami csak az övé. Nemzetileg, fajilag csak az övé.

Ez volt a titka a nagy Strauss János világdíadalának is.

## IV.

### Könnyű, vagy könnyed?

De ne tessék gondolni, hogy a száz és száz keringőnek klasszikusa, Strauss János csak amugy szerencsésen ontotta volna melódiáit ama verejték nélkül, amelyet Goethe az igazi művésztől megkövetelt. Mert ő is ismerte a vajadás gyötrelmeit, az alkotó munka gátlásait, a kétely keserűségeit éppen úgy, mint végül a boldogító fölszabadulást a tőkélyben. Műfaját és avagy műfajáért őt: nem szabad le-értékelni. Strauss János is klasszikus.

Mikor Beranger, a nagy francia dalköltő királysértés miatt börtönben ült, meglátogatta egy kollégája. Egy eposzköltő.

— Fogadja részvételem, kedves testvérem, — vigasztalta a látogató a lecsukott bohémet, — szomorú a sorsa, viszont nagy hasznát fogja látni a költészet. Képelem, mennyi sok dalt tud írni ebben a nyugodt magányban!

Beranger fölháborodott:

— Badar ember, — hát azt hiszi, hogy egy rövid sanzont írni olyan könnyű dolog, mint egy hosszú eposzt?!

Strauss műve is könnyed természetes kecsességétől, de nem volt könnyű a megalkotásban.

Gergely István.

## Izgalmak a nyakkendőkereskedelemben

A férfidivat-kereskedők körében nagy izgalmakat kelt a selyemnyakkendők nagy áresése. A közönség körében is meglepedést keltett, hogy legutóbb leszállították a férfi selyemnyakkendők árát és kiderült, hogy 100-150 leiert is lehet adni azokat a nyakkendőket, melyeket eddig az üzletek 200-300 leiert arúsítottak. Az önleplezés a kereskedőket is nagyon kellemetlenül érintette, mert nem tudták, mivel nagyarázzák meg a vevőknek, miért volt eddig olyan drága a nyakkendő, ugyanakkor pedig az áruaktárak értéke is jelentősen csökkent.

Mindenfelé megindult a kutatás, mi a magyarázata annak, hogy a selyemnyakkendő hirtelen ennyivel olcsóbb lett. Egyes cégek azt hiszik, hogy rájöttek az árleszállítás nyitjára. Azt állítják, hogy sok nyakkendő, amelyet selyemnyakkendőnek hirdetnek, tulajdonképpen burettből készül.

A burett tudvalevőleg hulladékanyag és természetes, hogy egy burettnyakkendő minősége nem azonos a selyemnyakkendő minőségével, de anyaga ennek ellenére tiszta és valódi selyem. A jelenség nemcsak nálunk mutatkozik, hanem Európa több államában. A budapesti kereskedők tisztáznai is akarják a kérdést, vajjon selyemnyakkendőnek tekinthető-e a burettnyakkendő. Hír szerint a legközelebbi napokban már benyújtják a burett kontra selyem ügyben a beadványt a kereskedelmi és iparkamarához. A dolog nagyjelentőségű nemcsak az érdekelt nyakkendő cégek, hanem a férfiközönség szempontjából is, hiszen nem mindegy, hogy miből készül az uri közönség által selyemnyakkendőnek ismert nyakkendő.

Megkezdődött a

# PAP DROGERIA

karácsonyi reklám akciója, mely alkalommal minden vevő a következő ajándékot kapja:

50 lei vásárlásnál 1 dob. puder, 1 drb. Sulfamyl sampoon.

100 „ „ 1 drb. szappan, 1 dob. 50 leies Floreal puder, 1 kis üveg Mon Atout kölniviz.

200 „ „ 1 tub. Gogo fogpaszta, egy 50 leies Floreal puder, egy Sulfamyl sampoon.

500 „ „ 1 nagy tub Gogo fogpaszta, egy 120 leies Carioca puder, egy Sulfamyl sampoon.

A fenti ajándékok nem értéktelen gyári minta dobozok, hanem valóságos értékek.

Használja ki a fenti alkalmat!

PAP DROGERIA

Oradea, Bulv. Reg. Ferdinand No. 9. Telefon: 6-56.

# HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés teljesítési helye

**Oradea, Strada Regele Carol II, 5.**  
**ELŐFIZETÉSI ÁRAK:** Belföldön: Egész évre 800, fél évre 400, negyedévre 210, egy óra 70 lei.  
 Magyarországon: Egész évre 70 P, fél évre 35 P, negyedévre 18 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.  
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.  
 Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PEREDI GYÖRGY**  
 Cluj szerkesztő: **dr. Sulyok István**  
 Cluj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem ösztönk meg és nem adunk vissza. Csak a válaszbélyeges magánlevelekre válaszolunk.

## Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Nyugaton a hőmérséklet emelkedik. Sok köd, eső. Mérsékelt déli szél.

**VASÁRNAP EGÉSZ NAP NYITVA TARTATNAK AZ ÜZLETEK.** Bucurestiből jelentik: A munkaügyi minisztérium közli a következőket: December 20-án, aranyvasárnap, egész nap nyitva tarthatnak az üzletek. Ezzel szemben vasárnapoz egy hétre, december 27-én, karácsony harmadnapján szigorított munkaszünet lesz. Ezen a napon semmilyen üzlet sem nyithat ki.

**FORRONG A BOLGÁR BELPOLITIKA.** Szófiából jelentik: A bolgár belpolitikai élet újból forrong. A volt politikai pártok kiáltványt akarnak intézni a néphez és arra akarják felszólítani, hogy harcoljon a Csisseivanov kormány leváltásáért. A rendőrség minden tüntetést és gyűlést betiltott és a rendezeteket be nem tartóit börtönbüntetéssel sújta.

**Kinevezték Clujon a Munkásbiztosító új vezetőségét.** Saját tud. A cluji Munkásbiztosító új vezetőségét kinevezték. A munkaügyi minisztérium a munkásbiztosító pénztár új igazgató tanácsát a következőkből alakította meg: Peptea Jacob az UGIR igazgatója, mint munkaadó, Manitiu Joan a kereskedelem, Chise Sofron a kisipar képviselőjében tagja a tanácsnak. A magántisztviselők részéről Bucur Vasile, a kisipari alkalmazottak képviselőjében Kiss Ernő, a munkásság részéről pedig Muresan Alexandru tagja a tanácsnak.

**Skarlátjárvány Clujon.** Saját tud. Az utóbbi időben egyre veszedelmesebb méretet ölt városunkban a skarlátjárvány. A járványkórházakban és magánházaknál 95 skarlátos beteget kezelnek. A diftéria és tifuszos betegek száma aránylag kicsi. Négy tifuszos és hat diftériás beteget kezelnek a kórházban.

**LÉTREJÖN AZ ANGOL-OLASZ LOVAGIAS MEGEGYEZÉS.** Londonból jelentik: Az angol-olasz uriemberi megegyezés ügyében megindult tárgyalások jó uton haladnak és valószínűnek tartják, hogy a megegyezést közvetlenül az ünnepek előtt megkötik. Az egyezmény a következő három pontra terjed ki: 1. A két állam biztosítja egymást barátságáról. 2. Mindkét állam tiszteletben tartja egymás földközi-tengeri jogait. 3. A két állam együtt működik a Földközi tengeri béke fenntartása érdekében.

**Nem rabolták ki a braşovi pénzbeszedőt.** Braşov. Saját tud. Jelentették tegnap, hogy Cenik alatti sétányon vérző fejjel, nyakán kötélhurokkal, eszméletlenül találták Nicola György pénzbeszedőt. Pénteken magához tért Nicola és bevallotta, hogy a rabizott pénzből 4500 leit elmulatott és efeletti bánatában felakasztotta magát a sétány egyik fájára. A kötel azonban elszakadt és lezuhant és fejét így üthette meg s így vesztette el eszméletét. Az a feltételezés tehát megdőlt, hogy a pénzbeszedő rablójátság áldozata lett.

**Esperanto kiállítás a cluji Kolpingban.** 1936. december 26. és 27-én a cluji Kolping legényegylet esperanto szakosztálya nagyszabású kiállítást rendez a legényegylet tanácstermében St. Baron L. Pop 3. sz. alatt. A cluji összes esperantisták összegyűjtött és külföldi vonatkozásban is jelentős értéket képviselő leveleit, bélyeggyűjteményeit és könyveit állítják ki. A kiállítást december 6-án déli 12 órakor ünnepélyesen megnyitja Lálint József igazgató.

**Zürichi zárlat.** Párizs 20.33, London 21.37, Aronnegyed, Newyork 435, Brüsszel 73.57 fél, filánó 22.92 fél, Amszterdam 237.90, Berlin 175, bécs — schilling 79.75, Prága 15.33, Varsó 82.10, Belgrád 10, E. curesti 325.

**Kiújulnak a palesztinai arab mozgalmak.** Londonból jelentik: A Daily Telegraph írja, hogy az arabok ismét mozgolódnak Palesztinában s újból készülnek az angol kormány és a palesztinai zsidó lakosság elleni harcra. T a u z i bej, a forradalmi párt vezető embereivel Irakból irányítja az előkészületeket s a hatalmas arányú fegyver és lőszer szállításokat.

**A BLUM-KORMÁNY ÉS A PÁHOLYOK.** A neves osztrák szociálpolitikus, közíró és volt miniszter, Dr. E. Czermak *Uj világrend* címen rendkívül tanulságos könyvet bocsátott a napokban közre. A könyvnek egyik fejezete arról szól, hogy miért tanúsít a francia népfrent-kormány oly fanatikus rokonszenvet a spanyolországi vörösök iránt, akiknek vandalizmusa borzongással tölt el minden polgárisan gondolkozó embert. Dr. Czermak ezeket írja: „Tudni kell, hogy Európa országai között egy sincs, ahol a szellemi, művészi és politikai élet annyira szabadkőműves befolyás alatt áll, mint Franciaország. A jelenlegi francia kormány csaknem kizárólag páholytagokból áll s e tekintetben a Blum-kormány az összes eddigi francia kormányokat felülmulja. Páholytagok Blum elnökön kívül a külügyminiszter, a tengerészeti, a hadügy, a légügy, a belügy, az igazságügy, a nemzeti nevelésügyi, a pénzügy, a gyarmatiügyi és a közgazdaságügyi miniszter. A nemzeti nevelésügyi miniszter, akinek fennhatósága alatt áll csaknem az egész francia szellemi élet irányítása, Jean Zay; ez előtt Isaie-nek hívják. A miniszterelnök jobbkézre Blumel, másik bizalmasa rokona: Moch. Mindakettő a miniszterelnökség legfőbb tisztviselői. Ezek mellett még Goldschmidt úr játszik döntő szerepet a Blum-kabinetben, aki a német Marxnak francia unokája és Blum pártjának egyik leghangosabb képviselője.”

**Nem vezet be Magyarországon a kötelező munkaszolgálatot.** Budapestről jelentik: Kozma magyar miniszter berlini látogatásával és nyilatkozataival kapcsolatban magyar politikai körökben sok szó esett arról, hogy a kötelező munkaszolgálatot német mintára esetleg Magyarországon is bevezetik. „Az Est” című budapesti lap illetékes magyar helyen érdeklődött a kérdés iránt és azt a felvilágosítást kapta, hogy a magyar kormány elvileg foglalkozott ezzel a kérdéssel és a kötelező munkaszolgálat magyarországi megszervezése ellen foglalt állást, elsősorban pénzügyi okokból, főleg azonban azért, mert Magyarországon annyira csökkent utóbb a munkanélküliség, hogy ez sem teszi szükségessé a német példa követését.

**Nem lehetett színész — öngyilkos lett, Braşov.** Saját tud. Gödri István 19 éves mázolósegéd öngyilkossági szándékából föbelötte magát. Azonnal meghalt. A fiatal mázolósegédnek állítólag művészi hajlamai voltak és szeretett volna színész lenni, vágya nem teljesülhetett és állítólag ezért szánta magát erre a meggondolatlan tetre.

**Mulatozás közben gyilkolt — hathónapi börtön.** Oradea. Saját tud. Az itélőtábla második tanács péntek délelőtt gyilkossági ügyet tárgyalt. Ez év április 19-én Takács József és Mihályi Károly kocsmai mulatozás után összeszólkotak. Mihályi ütlegelni kezdte Takácsot, aki erre kést rántott és szíven szúrta Mihályi Károlyt. Takács önvédelemre hivatkozott és a törvényszék figyelmebe is vette az enyhítő körülményeket. Hat hónapi börtönrre ítélte Takács Józsefet. A tábla a büntetést helybenhagyta.

**Vakmerő rablótámadás Someseniben.** Clujról jelentik: Somesei községben, szerdán éjszaka ismeretlen tettesek belopóztak Lőrincz Sándor udvarára. A szobában még égett a lámpa és Lőrincz észrevette az ablak alá sompolygó alakokat. Kinyitotta a szoba ajtaját és az udvarra indult. Ebben a pillanatban azonban kő repült be az ablakon s darabokra zúzta a lámpát. A háza sötétség borult. Amikor Lőrincz kilépett, a támadók közül többen rárohantak és földreterpték. Lőrincznek sikerült valahogy támadói kezét kőzül kimenekülni, a közelben lakó közrendőrhez rohant és vele együtt tért vissza. Hosszas keresés után a padláson találták meg a tetteseket, amint éppen az ottlevő husneműt akarták összecsomagolni. Amikor a gazda feljűk közeléért, az egyik támadó kiütötte kezéből a lámpát. A sötétségben elkeseredett harc fejlődött ki. A rendőr revolverével lövöldözni kezdett, de fegyverét ugyancsak kiütötték a kezéből. Miután a rendőr látta, hogy a támadókkal nem tud elbánni, a közeli lőporraktárhoz sietett és megerősítést kért. Négy katonával tért vissza a színhelyre, de az ismeretlen tettesek időközben a levágtat disznóval együtt megugrottak.

# KOPROL

az egész világon ismert csokoládépasztilla a legkiválóbb ellenszere a ROSSZ EMBESZTÉSNEK, a MIGRÉNNEK, SZÉKREKEDÉSNEK, EMBESZTÓ szervek BÉLYEGTANAK.



## Feljegyzések

A ma nap e lap vezető helyén írtunk a horvát földművesek hatalmas szövetkezeti mozgalmáról, mely inkább ellenzéki, mint állami alapos, mindenestre azonban a hatóságok minden segítsége nélkül megszervezte egész Horvátországban az állattérkeztést (Gospodarska Sioga) s azt kivette a kepecsek kezéből. Arról elmélkedtünk e cikkünkben: mily nagy összegek mennek veszendőbe az értékesítés teljes szervezetlensége miatt. Összegek, melyekre a mi kisebbségi nemzeti társadalmunknak az egész vonalon mérhetetlenül nagy szüksége volna...!

Abban az irányban, amerre ezekkel az írásaikkal a figyelmet terelni igyekeztünk, most felszólalást olvasunk kis szövetkezeti lapunkban, a Szövetkezeti Értesítő decemberi számában. Horváth József szövetkezeti ellenőr előadásáról szólunk, melyet Aradon tartott gazdasági szövetkezetek alakítása érdekében.

Horváth úgy találja, hogy a hitelezőszövetkezeti élet fellendülésének egyik feltétele volna a szövetkezeti értékesítés megszervezése. Nyilvánvaló az igazság ebben az állításban. A tökélyedéshez a jövedelem fokozása szükséges, ezt pedig a falu életében — az általános viszonyok változása, új konjunktúra nélkül — egyedül a kedvezőbb értékesítés útján lehet megteremteni. Horváth néhány számmal rámutat a lehetőségekre, melyek előtt az ilyen értékesítő szövetkezetek Aradon állanak. „...egyik aradmegyei faluban — ugyimind — a tojás eladási ára 1.20 lei volt, akkor, amikor darabja Aradon 2.20 lei. A vaj 30—35 lei, míg Aradon 60—80 lei. Hízott kacsa darabja 40—50 lei, Aradon 80—120 lei...”

Arad tényleg az országrész egyik legolcsóbb piaca. Ezekből az árakból Horváth-tal együtt mi is megállapíthatjuk, hogy „a termelő eladási ára és a fogyasztó vételára közötti különbség tényleg indokolatlanul magas, mert a közvetítő kereskedelmi ügy diktálja az árakat, ahogyan az neki tetszik...”

A helyzet mindenütt ugyanezt a képet mutatja. Mindenütt ez a nagy szakadék a kétféle ár között: ebbe a szakadékba fordul bele sokszor az iskola, a kulturmozgalom, a népművelődés egész nagy ügye. Minden okunk meg van arra, hogy áthidalásához mielőbb hozzáfogjunk.

De hogyan? Rengeteg érdekes és értékes tapasztalatot gyűjtött éppen erre Nagy Zoltán, Franciaországban dijoni tanulmányi éve alatt. Kár, hogy éppen ezeket nincsen módja gyakorlatilag értékesítenie.

A technikai megoldásoknál fontosabb azonban a rátermett emberek kérdése: az értékesítő szövetkezet feltétlenül boldogul, ha egyetlenegy önzetlen, becsületes ember akad erre a célra a faluban, mert becsületességgel és önzetlenséggel hamarosan meg lehet szerezni a falusiak bizalmát. A többi pedig szinte magától megy. Átlagos értelemnél, mindennapos piaci tapasztalatnál nagyobb szaktudás nem kell hozzá.

Ime: hogy találkoznai a gazdasági érdekek az erkölcsi szempontokkal, melyeket oly szívesen kiutasítanak bizonyos felfogások a gazdasági élet köreiből. (Skin.)

**Be kell jelenteni az ügyvédi irodák alkalmazottait a munkásbiztosítónál.** Cluj. Saját tud. A helybeli munkakamara 2473—1936. számú átiratában felszólította az összes ügyvédeket, hogy alkalmazottaikat haladéktalanul jelentsék be. Számos panasz érkezett amiatt, hogy az ügyvédi irodákban alkalmazott személyzet nincs bejelentve a betegsegélyzőnél és így betegség esetén nem részesülhetnek az intézmény által nyújtott kedvezményekben. A munkakamarai átiratban tudomására hozták az érdekelteket, hogy mindazokat, akik nem tesznek eleget a felszólításnak, a törvény értelmében szigorúan megbüntetik. A munkakamara rövidesen megkezdi az ellenőrzést is.

**Halálozás.** A régi Magyarország közéletének egyik ismert tagja Fráter Emil, Salonta város egykori országgyűlési képviselője, földbirtokos, 61 éves korában csütörtökön meghalt Salontán. Pár hét előtt influenzában megbetegedett. A betegség tüdővízényőbe ment át, majd váratlanul szívgyengeség lépett fel, amely rövidesen végzett a dalias természetű s még teljes testi erejében levő Fráter Emillel. Martinuzzi Fráter György leszármazottja volt, a Johannita-rend lovagja, a salontai református egyház főgondnoka és több cikluson át orsz. képviselő, Tisza-párti programmal. A háboruban, mint huszártiszt vett részt. Egy vasúti szerencsétlenségénél súlyos balesetet szenvedett, a fején sérült meg. A háború után közéleti tevékenységét a Magyar Párt, a gazdasági egylet és egyháza között osztotta meg. Gyászolják felesége, fia és leánya s kiterjedt rokonság. Temetése Salontán vasárnap délután 3 órakor lesz az ottani családi kriptába. A Bihormegyei Magyar Párt küldöttségileg vesz részt a temetésen.

**A TANÜGYI INSPEKTORÁTUSOK KÜLÖN IS ÉRTESETTÉK AZ ISKOLAFENNTARTÓ HATÓSÁGOKAT A KARÁCSONYI VAKÁCIÓ TARTAMÁRÓL.** Oradea. Saját tud. Néhány nappal ezelőtt már hírt adtunk a karácsonyi iskolai szünetéről. Az oradeai tanügyi inspektorátus most Bucurestiből érkezett távirati intézkedés alapján külön értesítést is küldött az oradeai róm. kat. püspökséghez és a többi iskolafenntartó hatóságokhoz, amelyben hivatalosan is közli, hogy a karácsonyi iskolai szünet december 19-én, szombaton déli 12 órakor veszi kezdetét és január 8-án reggel 8 óráig tart.

**Minden karácsonyfán  
PETROVICI  
bonbon csüngjön, mert  
minőségben utólréghetetlen**

Gyár és lerakat Str. Alexandri 28.  
Pióközlet Boulevardul Regele Ferdinand 8.

**Munkában a szovjet!** Varsóból jelentik: A szovjet belügyi népbiztossági hivatala statisztikát közöl arról, hogy 1935 folyamán milyen „kultur-tevékenységet” könyvelhet el a szovjet. A kimutatás a következő adatokat tartalmazza: Ezen év folyamán bezártak összesen 14.000 (tizennégyezer) templomot, kápolnát és zsidó imaházat. 3687 egyházi személy ellen folytaták le a GPU hatóságok vizsgálatot s e vizsgálat 29 esetben végződött halálos ítélettel, több száz esetben száműzetéssel. Moszkvának egykor 11.000 egyházi személye volt, ma van 200; volt 1634 ortodox templom, kápolnája, ma van 90. A 25 katolikus templomból 2, a 3 luteránus templomból 1 áll. 1917-ben a katolikus papok száma 896 volt, ma 30, a protestáns lelkészek száma volt 230, ma 4. A Varsóban megjelenő orosznyelvű lap, a „Woskresnoje Tschtenije” legújabb száma szerint ez idő szerint összesen 1200 lelkipásztor működik az egész szovjet területén. A 18 év alatt kivégzett egyháziak száma e lap szerint 42.800.



Hatalmas vihar dühög Anglia déli partvidékén.

Vasárnap óta hatalmas méretű vihar dühög Anglia déli partvidékén, úgyhogy a hajóforgalom szünetel. Brighton tengerifürdő helyén is toronymagasságu hullámok ostromolják a partokat

### Figyelem!

**Legolcsóbb perzsa szőnyeg beszerzési forrás, rendelésre és készen.** Mindenféle gyapju fonalak és felvető anyagok, mintázott és festett zsákszőnyegek nagy választékban. Hozzávaló sodrott gyapju fonalak minden színben csakis a „FORTUNA” szővőműben szerezhetők be. Oradea, Strada Vlăhuja 4. szám, az udvarban.

**SZABADSÁGIDŐRE RENDES FIZETÉS JÁR.** Oradea. Saját tud. Pénteken délelőtt tárgyalta az ítélőtábla Hertz György könyvelő keresetét, amelyet a Hunedoarai Malom R. T. ellen adott be. Hertz ugyanis szabadságidejéről kétfős fizetést követelt. A táblai tanács elutasította a keresetét és kimondta, hogy a szabadságidőre is csak rendes fizetés jár.

**Az odorheui Katolikus Férfitársa az alkoholizmus ellen.** Saját tud. Az odorheui Katolikus Férfitársa a december 21-iki országos vásár alkalmából az alábbi felhívást bocsátotta ki több ezer példányban:

Katolikus Székely Testvér!  
Hidd el, szomorú látvány, mikor egy-egy felvidéki székely férfi, vagy legény részegen megy haza a vásárból. A megrészegedés, az emberben levő isteni értelem elhomályosítása, magának az áldozatnak sem örvendetes állapot, hát még másnak milyen szomorú nézni, hogyan rakják fel a szekérre a részeg férfit, aki sárba alázta a maga férfiaságát, vagy a káromkodó, ordító, lovat vadgaló legényt, akinek mámoros jókedve csak ilyen méregvirágokat tud teremni.

Es milyen fájdalmas elgondolni nekünk, a Te fajtestvéreidnek, hogy ezek a szeszűl megittasodott emberek és legények vannak hivatalosan fenntartani és tovább fejleszteni a munkás, büszke, öntudatos székely népet! Azt a népet, amelyről Petőfi azt írta: Nem fajult el még a székely vér, minden kis cseppje drágagyöngyöt ér! Vajjon ma leírná-e ezt a lánglélekű költő? Nézd meg faluban az iszákos szülők gyermekeit: el mered-e mondan, hogy nem fajultak el? Katolikus Székely Testvér! Tudd meg, hogy a szesz, különösen a pálinka nem táplál! Nem igaz, hogy szükséged van rá, nem igaz, hogy erőt ad! Ha józanleltű vagy, győzz meg másokat, ha iszákos vagy, győzd meg magadat, hogy az italozás erkölcsi és vagyoni, családi és faji romlásához vezet. Kérjed Istent, adjon erőt neked és testvéreidnek, hogy leküzdhesd a népi és fajunk legnagyobb ellenségét, a szeszt, az iszákosságot, mert hidd el, nemzetünknek ennél szorgalmasabb sirásója nincs! Katolikus Férfitársa.

**A VILÁG EZÉVI BORTERMÉSE.** Rómából jelentik: Már eddig még nem érkeztek be valamennyi bortermelő államból az idei termésről szóló adatok, a római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet az eddigi jelentések alapján a világ ezidei bortermelését az északi földtekén 140-150 millió hektoliterre teszi. Ebben azonban a szovjet termés nincs felvéve. Az idei termés ezek szerint mintegy 60 millió hl-rel kevesebb a tavalyinál. A kiesés főként Franciaországra, Algíra és Spanyolországra jut.

\* **Epe- és májbetegségeknel,** elsősorban epehólyagkatarrus, epekőképződés és sárgaság esetiben a mindig enyhe hatású természetes „Ferenc József” keserűvíz a hasi szervek funkcióit élénkebb tevékenységre serkenti. Az orvosok ajánlják.

**Hét napig étlen-szomjan egy ház romjai alatt** Istambulból jelentik: Adana helységben a minap egy ház összeomlott, maga alá temetve a benne lakó család tagjait. A mentőosztagok öt holttestet ástak ki a romok alól. Napokig nem találták azonban a család hatodik tagját, egy négyéves kisgyermeket, akire csak tegnap akadtak rá véletlenül. A gyermek, aki fölött a lezuhanó gerendák vaifóságos sátrat alkottak, étlen-szomjan hét napot töltött el kétségbeesett helyzetében. Mikor megtalálták, már-már halott volt. Most kórházi ápolással próbálják megmenteni.

**Lupeniben épül fel az ország első műselyemgyára.** Devaról jelentik: Az első romániai műselyemgyár, „Viscosa Românească” cég alatt 50 millió lei részvénytőkével alakult meg. Cégét az ilfovi törvényszék az elmúlt héten jegyezte be. Az alapító okirat szerint, az 50 millió leies részvénytőkét a következőképpen jegyezték le: Petrosani S. A. R. pentru Exploatarea Minelor de Cărbuni 20 millió leit, Antigaz S. A. 10 millió leit, Anticarbon S. A. 10 millió leit (ez utóbbi két vállalat a Petrosani érdekeltsége), I. E. Bujoiu mérnök, a Petrosani vezérigazgatója 2 millió 500 ezer leit, Constantin Dragomireanu ügyvéd 2 millió 500.000 leit, Al Bas mérnök 2.500.000 leit, Schileru mérnök 2.500.000 leit jegyezték le. A vállalat a szükséges gépeket Németországból importálja. A Viscosa Românească az investíciós bizottság december 4-iki ülésén kapott engedélyt géphezhozatalra. A műselyemgyár 121 millió 612.000 lei értékű gépet importál. Az eddigi tervek szerint, a műselyemgyár a jövő év tavaszán fogja működését megkezdeni. Amint értesülünk, a Viscosa Românească üzemait a júlulögyi községben állítja fel, ahol az építkezési munkálatokat már meg is kezdték.

## Színes pasta

### A boldog házasság receptje

A filadelfiai családsvettség főtitkárnöje, Miss Betsey Libbey, a következő szabályok megtartását ajánlja azoknak, akik boldog házasságban akarnak élni:

1. Ne házasodj meg addig, amíg meg nem takarítottad legalább negyedrészt annak az összegnek, amelyre a házasság első évében szükséged lesz.
2. Jövedelmednek legalább hetedrészét költsd házbérré.
3. Ne vásárolj olyan házat, amely többbe kerül, mint kétlévi jövedelmed.
4. Ne vásárolj olyan dolgokat, amelyeknek az ára költségvetésedet meghaladja, de ne is próbálj kis jövedelmeddel takarékoskodni azon az áron, hogy megfosztod magadat az élelemtől és egyéb szükséges doigtól.

### Rádió-sajt

Dr Kornernek, a bécsi biofizikai társaság tagjának az az öllete támadt, hogy a tejet ultrarövidhullámu rádióhullámokkal kezelteti. Ujjajta sajtot kapott ilyenmódon, amely íz, illat és vitamintartalom tekintetében állítólag minden eddig ismert sajtot felülmul.

### Szabácskönyv átalatok számára

Egy lipcsei zoológus szakácskönyvet adott ki állatok számára. Különösen az állatkertek használhatják majd ezt a könyvet, mely részletesen tárgyalja a legkülönbözőbb állatok étrendjét. A japán tücsök étlapja különösen változatos. A szakácskönyv mandarint és egyéb gyümölcsöket, főttrépat, burgonyát, rizst cukrozott lisztesirizt és légyhasát ír elő számára.

### Amerikai humor

A sarkkutató csizmákat néz egy sportüzletben.

— Sarkutazás céljaira különösen megfelelő csizmákkal rendelkezünk, — mondja a kereskedő. — Remélem, azokkal meg volt elégedve, amelyeket nálunk vásárolt és legutóbbi expedíciójára vitt?

— A bőr kitűnő volt, jobbízűt még sohasem ettem.

## Szombaton hirdetik ítéletet az államellenes izgatással vádolt aradi minorita atya perében

Arad. Saját tud. Az aradi törvényszék ma délelőtt foglalkozott Pongrácz Gellért minorita atya, az itteni Kolping-legényegylet igazgatójának izgatási ügyével. A minorita szerzetes ellen, mint annakidején jelentettük, azért indult eljárás, mert Szablonczky János, bankfőtisztviselő, a katolikus dalárda karnagyának temetésén, április 27-én — állítólag — olyan hangú beszédet mondott volna, amely a vád szerint, kimeríti a Marzescu-féle törvénybe foglalt izgatás tényközlését.

A tárgyaláson először Jancu Traian, fordorkvesztort hallgatták ki, aki kijelentette, hogy nézete szerint a beszéd alkalmas volt arra, hogy kisebbségekkel való együttélést megrontsa. Elmondotta, hogy a beszéd elhangzása alatt jegyzeteket készített, amelyek alapján jegyzőkönyvet készített, pontosan belefoglalva az inkriminálható kitételeket.

Sizman Gedeon minorita szerzetes a következő tanu. Hangoztatja, hogy nézete szerint a beszédben semmi olyan nem fordult elő, ami éket verhetett volna a lelkek közé s amit egyesek kivetni valóknak találnak, csak olyan szöveg volt, amit szónokok igen gyakran használnak beszédeik közben.

Fetter Elemér dr. banktisztviselő vallomásaiban hangoztatta, hogy abban a minorita atya részéről elhangzott kijelentésben, hogy Szablonczky János a „magyar dal martirja

volt”, semmi megütközni valót nem talált. *hiszen az elhunyt karnagy munkájából hazatérve lett rosszul s miután 30 éven át aldoztot és fáradságot nem ismerve, működött a dalárda élén, joggal nevezhető hivatása martirjának.*

Sabau Anna, megyei tisztviselő szintén nem talált semmi államellenest a beszédben. Schmidt Ferenc, az elhunyt egyik legjobb barátja mentővallomása után Krecsner Károly és Kelemen Kálmán megyei tisztviselők a vádlottra vonatkozóan kedvezőtlenül vallottak.

Az ügyész vádbeszédében a vádlott megbüntetését kérte, majd Parecz György dr. mondotta el védbeszédét. A védő hangsúlyozta, hogy a vád egyes tanui nem bírják tökéletesen a magyar nyelvet, így igen könnyen félre-magyarázhatták a szónoki szövegeket, valóságuk tehát nem lehet mérvadó. Chiroiu Silviu ügyvéd, a másik védő kijelentette, hogy nem csak mint védő, de mint román nemzetiségű és hű állampolgár sem talált semmi olyat Pongrácz Gellért minorita atya beszédében, amely megmérgezhette volna a lelkeket. Kérte a bíróságot, hogy a mentőtanuk vallomásait véve alapul, hozzon felmentő ítéletet.

A bíróság ezután tanácskozássra vonult vissza, majd közölte, hogy az ítéletet csak szombaton, december 19-én hirdeti ki.

## KÖZGAZDASÁG

### Az ármaximálások új rendszerét készíti elő a kereskedelmi miniszter

Központi bizottságot alakítanak, amely irányárakat állapít meg az egész ország számára. — A Kereskedelmi és Iparkamárák több befolyást nyernek az árak maximálására

Bucurestiből jelentik: A kereskedelmi miniszterium elhatározta, hogy a hatósági ármaximálások rendszerét megreformálja. Arról van szó, hogy Bucurestiben Központi Ár-irányító Bizottság létesül, amely az egész ország számára irányárakat, pontosabban szólva alap-árakat dolgoz ki. Ezek tulajdonképpen az árak romániai beszerzési árai lesznek, amelyekhez minden városban hozzá kell majd számítani a kereskedő költségeit és a kereskedő hasznát s a három tétel együttesen fogja adni a helyi eladási árat.

A vidéki városok ármaximáló bizottságainak szerepe tehát abban áll majd, hogy az áru beszerzésének és szállításának költségeit — amelyek városok szerint változók — és a kereskedői hasznát hozzá adja a központi bizottság által megállapított alap-árhoz s ezek együttes összege adja a helyi legmagasabb árat. A beszerzési és szállítási költségek pontos kiszámítása azonban kereskedelmi ismereteket tételez fel s e célból a helyi bizottságban a Kereskedelmi és Iparkamárák nagyobb befolyást nyernek.

### A pénz javulása miatt csökkent a bucaresti értéktőzsde forgalma

A lei értékemelkedésével áll összefüggésben az az érdekes jelentés, amely szerint a bucaresti értéktőzsde forgalma az utóbbi hónapokban állandó csökkenést mutat. Köztudomású, hogy az értéktőzsdéknek akkor nagy a forgalmuk, ha az ország pénzének értéke csökken, vagy ha a pénzügyi, kereskedelmi, mezőgazdasági helyzet bizonytalanná válik. A bucaresti tőzsde forgalmának csökkenése mindezeknek az ellenkezőjét tükrözteti vissza. Pénzünk értékemelkedése és a gazdasági helyzet szilárdsága elvonja a tőkéseket a tőzsdéről, mert a jó valutát senkiesem fekteti be labilis árfolyamu papírokba. Az értéktőzsde novemberi forgalma 317.9 millió lei, míg októberben 361.2 millió lei volt, tehát a forgalom 10 százalékkal csökkent. A részvénytőzsde forgalma pedig 20 százalékkal esett.

DEFLÁCIÓ ANGLIÁBAN. Londonból jelentik: Chamberlain pénzügyminiszter az alsóház tegnapi ülésén bejelentette, hogy a kormány 65 millió fonttal növelni akarja a Nemzeti Bank aranykészletét és evégből 65 millióval csökkentik a bankjegyforgalmat. A pénzügyminiszter bejelentése gazdasági körökben nagy feltűnést keltett.

### A lelki egyéniség önállósága...

Sok milliárd idegsejt összejátéka, évmilliók mult, faji fejlődés és ehhez mérten elenyészően rövid egyéni élet, egyéni fejlődés szabja meg a lelki egyéniség és a lelkes én minden megnyilvánulását, amelyben értelem és érzélem együttesen alkotják az emberi elme világát.

Az egyéni rövid élet — amely átmeneti értelemben vett — csak úgy tehető boldoggá, vagy elviselhetővé, ha egészségünket megőrizzük. — A világhírű Gastro D., amely az amerikai gyógynevelés kivonatóval készül, amelyet három zseniális tudós fedezett fel, a legsúlyosabb gyomor- és bélbajok, valamint epe-, vese- és májzavarok esetében rövid kúra után a legkitűnőbb eredményeket mutatta fel, amit sok ezer hála és köszönőlevél igazol.

„Gastro D.” kapható az ország összes gyógyszerárterében és drogériáiban, vagy postán megrendelhető 130 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárterében, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

### Tíz évi iennállását ünnepli a balkáni lipcsei vásár-iroda

A balkáni államok részére Belgrádban felállított lipcsei vásár-irodát 1926 őszén alapították, tehát tízéves multra tekint vissza. A belgrádi fiókirodán kívül Newyorkban, Rio de Janeiroban, Sanghaiban is vannak megbízottai, Európában pedig Londonban és Párizsban működik még vásár-iroda. A lipcsei vásár-iroda felállításával megvetették a német kereskedelem balkáni alapjait és ezen a révén az egyes államok is fokozottabb mértékben kapcsolódnak be a világkereskedelemben. Főhadhatatlan munkásságukkal kimélyítették a német-román csereforgalmat és kiszélesítették a két ország közötti kereskedelmi érintkezést. A tavaszi lipcsei vásár román látogatóinak száma az utóbbi három évben 63 százalékkal emelkedett, Görögországot ugyanebben az időben 580 százalékkal, Jugoszlávia 171 százalékos emelkedést mutat ki, Bulgária pedig 813 százalékot.

### A Kisipari Hitelintézet egy milliárd alaptőkével alakul meg

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztériumban tegnap értekezletet tartottak a Kisipari Hitelintézet alapítási tervének kidolgozása céljából. A bizottság megállapította, hogy az új hitelintézet 1 milliárd lei alaptőkével létesül, amelyből az állam 500 milliót jegyezz, az alaptőke másik felét pedig nyilvános aláírásra bocsátják és elsősorban az ország kézművesiparosságának ajánlják fel.

Megállapították azt is, hogy az új Kisipari Hitelintézet — éppennygy, mint az ugyan-csak szervezés alatt álló Mezőgazdasági Hitelintézet — közvetlenül nem folyósíthat hiteleket a feleknek, hanem csak a népbankok, illetőleg — iparosok számára — csak hitelszövetkezeteik útján.

A kölcsöntkérő iparos bonítását tehát az ipari hitelszövetkezeteknek kell majd aláírásával garantálni s ezek visszszámítolási hitel alakjában kapják meg a Hitelintézettől a tagjainak folyósított kölcsönt.

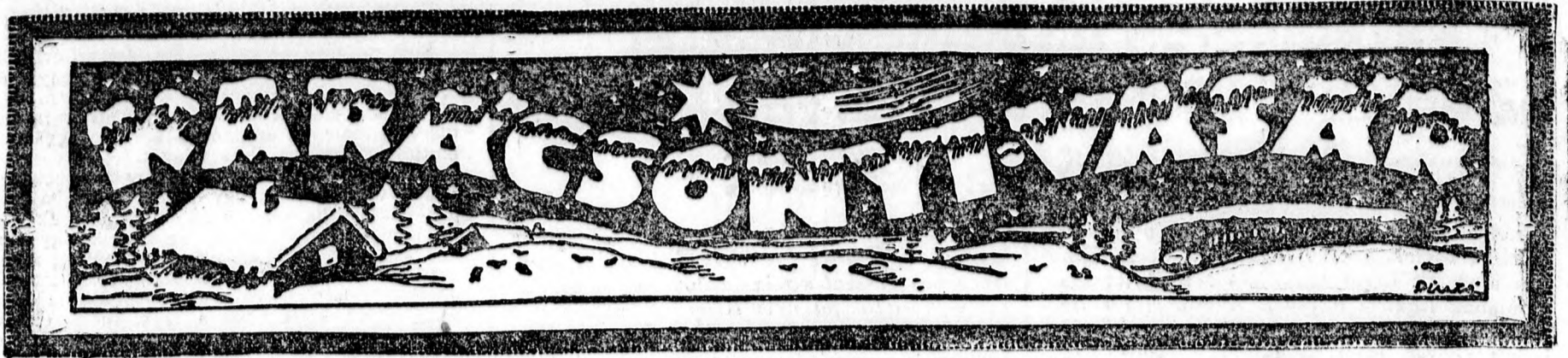
A bizottság még nem fejezte be munkáját s így valószínű, hogy a Mezőgazdasági Hitelintézet előbb létesül, mert az erre vonatkozó törvényjavaslat már a törvényhozás előtt fekszik.

Jól jegyezze meg!

**Karácsonyra és ujévre**  
kérje mindenütt

**Dreher-Haggenmacher**  
karácsonyi

**sörkülönlegességeit**  
Felülmúlhatatlan minőség!



## Legszebb karácsonyi ajándék a jó könyv!

### Karácsonyi ujdonságok:

|   |     |         |
|---|-----|---------|
| Bangha: <i>Magyar jezsuiták Pom-<br/>bal börtönében</i> . . . . .                       | ára | 50 Lei. |
| P. Pál: <i>Az elveszett gyűrű</i><br>(Korda kiadás) . . . . .                           | "   | 25 "    |
| P. Pál: <i>A szeretet művésze</i><br>(Korda kiadás) . . . . .                           | "   | 25 "    |
| Csávossy: <i>Egy élet Jézusért</i><br>(Korda kiadás) . . . . .                          | "   | 30 "    |
| Müller: <i>Legyetek tökéletesek</i><br>(Korda kiadás) . . . . .                         | "   | 35 "    |
| Csávossy: <i>Kereszt és feltámadás</i><br>(Korda kiadás) . . . . .                      | "   | 235 "   |
| Csávossy: <i>Védőszentek</i> (Korda<br>kiadás) . . . . .                                | "   | 165 "   |
| Endrődy: <i>Jézus nyomában</i><br>(Korda kiadás) . . . . .                              | "   | 115 "   |
| Krane: <i>Véres csillag</i> (Korda<br>kiadás) . . . . .                                 | "   | 110 "   |
| Markó: <i>Szibérián át a kolostorig</i><br>(Korda kiadás) . . . . .                     | "   | 60 "    |
| Szívós: <i>A ma diákja</i> (Szt. István<br>társ. kiadása) . . . . .                     | "   | 120 "   |
| Megyesi: <i>Az isteni kegyelem</i><br>anyja (Szent István társ. ki-<br>adása) . . . . . | "   | 90 "    |
| Schütz: <i>Őrség</i> . . . . .  | "   | 140 "   |

### Legszebb ajándékkönyvek:

|  |     |          |
|--|-----|----------|
| Missalé vk., vörösmetszés . . .  | ára | 295 Lei. |
| Missalé vk., arany metszés . . .   | "   | 320 "    |
| Missalé börk., vörösmetszés . .  | "   | 550 "    |
| Missalé börk., arany metszés . .   | "   | 650 "    |
| Schütz: <i>Szentek élete, I., II., III.,<br/>IV. füze</i> . . . . .              | "   | 420 "    |
| Schütz: <i>Szentek élete, I., II., III.,<br/>IV. félvászonkötés</i> . . . . .    | "   | 560 "    |
| Schütz: <i>Szentek élete, I., II., III.,<br/>IV. egész vászonkötés</i> . . . . . | "   | 630 "    |
| Schütz: <i>Szentek élete, I., II., III.,<br/>IV. luxus vászonkötés</i> . . . . . | "   | 840 "    |
| Schütz: <i>Szentek élete, I., II., III.,<br/>IV. bőrkötés</i> . . . . .          | "   | 1200 "   |
| Kállay: <i>A Pápa és a Vatikán</i> . .   | "   | 264 "    |
| L. Burger: <i>Bölcsőre hulló fények<br/>és árnyak</i> . . . . .                  | "   | 90 "     |
| Julier: <i>A világháború magyar<br/>szemmel</i> . . . . .                        | "   | 350 "    |
| Babics: <i>Amor Sanctus</i> . . . . .  | "   | 350 "    |
| Harsányi: <i>A nemporladó kezű<br/>király</i> . . . . .                          | "   | 180 "    |
| Spiragó: <i>Felnőttök katekizmusa</i> .  | "   | 360 "    |

### Ifjúsági könyvek:

|  |     |        |
|--|-----|--------|
| Wagner: <i>A nagy király katonái</i><br>(Korda kiadás) . . . . .           | ára | 60 Lei |
| Jászainé: <i>Magyar fészkek fiókái</i><br>(Korda kiadás) . . . . .         | "   | 215 "  |
| Zsoldos: <i>Arnyék herceg</i> (Szent<br>István társulat kiadása) . . . . . | "   | 100 "  |
| Tobis: <i>Tündöklő Jánoska</i> . . . . .                                   | "   | 100 "  |
| Kristóf: <i>Patkó Pista</i> . . . . .                                      | "   | 115 "  |
| Kovács H.: <i>Margit-virágok</i> . . . .                                   | "   | 95 "   |
| Blaskó: <i>Szívecske</i> . . . . .   | "   | 85 "   |
| Czeke: <i>Jézuska hegedűje</i> . . . .                                     | "   | 70 "   |
| Blaskó: <i>Királyi sarj</i> . . . . .                                      | "   | 185 "  |
| Bordeaux: <i>A kis keresztetek</i> . . .                                   | "   | 158 "  |
| Orbán: <i>Ezermester</i> . . . . .   | "   | 125 "  |
| Schmidt-mavr: <i>Gyermekek a<br/>szentség útján</i> . . . . .              | "   | 125 "  |
| Pálósy: <i>Fiúk akarni kell</i> . . . . .                                  | "   | 110 "  |
| Csűrös: <i>Ripsz és Ropsz</i> . . . . .                                    | "   | 100 "  |
| Blaskó: <i>Pityu</i> . . . . .   | "   | 100 "  |

### Regények és útleírások:

|   |     |         |
|---|-----|---------|
| Rendl: <i>A messi út</i> (Szent Ist-<br>ván kiadás) . . . . .                             | ára | 35 Lei. |
| Nagy Méda: <i>Hét ősz, egy tavasz</i><br>(Szent István kiadás) . . . . .                  | "   | 35 "    |
| Krane: <i>A jó Isten hegedűse</i><br>(Szent István kiadás) . . . . .                      | "   | 158 "   |
| Pericard: <i>Egy apa regénye</i> (Szt<br>István kiadás) . . . . .                         | "   | 158 "   |
| Bordeaux: <i>Veszedelemes játék</i> . .   | "   | 158 "   |
| Crawford: <i>Küzdelmes szerelem</i> . .   | "   | 158 "   |
| Sienkiewicz: <i>Tűzzel-vassal</i> . . . .   | "   | 158 "   |
| Bottomo: <i>Orvosok</i> . . . . .   | "   | 126 "   |
| Tarczai: <i>A budai gyár</i> . . . . .  | "   | 140 "   |
| Crawford: <i>Corleone</i> . . . . .   | "   | 140 "   |
| Sienkiewicz: <i>Volodijovszky úr</i> . .  | "   | 110 "   |
| Tarczai: <i>Masolino</i> . . . . .  | "   | 105 "   |
| Bourcet: <i>Megtört pecsét</i> (Mária<br>Kongregáció kiadása) . . . . .                   | "   | 95 "    |
| Lermite: <i>A vén leány</i> (Mária<br>Kongregáció kiadása) . . . . .                      | "   | 110 "   |
| Claudel: <i>Selyemcipő</i> (Mária<br>Kongregáció kiadása) . . . . .                       | "   | 110 "   |
| Szerafini: <i>Lola naplója</i> (Mária<br>Kongregáció kiadása) . . . . .                   | "   | 40 "    |
| Szerafini: <i>A másik</i> (Mária kon-<br>gregáció kiadása) . . . . .                      | "   | 60 "    |
| Le Fort: <i>A gettóból jött pápa</i><br>(Mária Kongregáció kiadása)                       | "   | 100 "   |
| Krane: <i>A Názáreti</i> (Korda ki-<br>adás) . . . . .                                    | "   | 85 "    |
| Krane: <i>Magna Peccatrix</i> (Korda<br>kiadás) . . . . .                                 | "   | 110 "   |
| Cáspár: <i>A világ orvosa</i> (Szent<br>István Társulat kiadása) . . . . .                | "   | 180 "   |
| Rachmnova: <i>Szerelem, cseka,<br/>halál</i> (Dante kiadás) . . . . .                     | "   | 100 "   |
| Rachmanova: <i>Házasság a vörös<br/>víharban</i> (Dante kiadás) . . . . .                 | "   | 100 "   |
| Rachmanova: <i>A bécsi tejes<br/>asszony</i> (Dante kiadás) . . . . .                     | "   | 100 "   |
| Rachmanova: <i>Gyermekkorom</i><br>(Dante kiadás) . . . . .                               | "   | 100 "   |
| Rachmanova: <i>Irgalori</i> (Dante<br>kiadás) . . . . .                                   | "   | 100 "   |
| Szilka: <i>Márta, aki Máriának<br/>született</i> . . . . .                                | "   | 145 "   |
| Apponyi: <i>Élmények és emlékek</i> . .   | "   | 235 "   |
| Allan: <i>Anthoni Adverse</i> (Sin-<br>ger és Wolfner kiadása) . . . . .                  | "   | 432 "   |
| Mauriac: <i>Frontenac misztérium</i><br>(Mária Kongregáció kiadása) . .                   | "   | 75 "    |
| Pakoes: <i>Édua áldozata</i> (Korda<br>kiadás) . . . . .                                  | "   | 130 "   |
| Erdősi: <i>Napsütéses Indiában</i><br>(Szent István kiadás) . . . . .                     | "   | 215 "   |
| Schök: <i>Öt világrészen keresztül</i><br>(Szt István társulat kiadása)                   | "   | 150 "   |
| Bangha: <i>Róma lelke</i> (Korda<br>kiadás) . . . . .                                     | "   | 110 "   |
| Bangha: <i>Amerikai missziós kör-<br/>utam</i> (Mária Kongregáció ki-<br>adása) . . . . . | "   | 40 "    |
| Bangha: <i>Dél keresztje alatt</i><br>(Korda kiadás) . . . . .                            | "   | 125 "   |
| Böle: <i>Spanyolföldön</i> . . . . .  | "   | 285 "   |
| Nvisztor: <i>Felhőkarcólók, házat-<br/>lanok</i> . . . . .                                | "   | 95 "    |
| Kühár: <i>Barlangok, sirok, kupo-<br/>lák</i> . . . . .                                   | "   | 40 "    |
| Kalmár: <i>Ismeretlen népek</i> . . . .   | "   | 227 "   |
| Lischerong: <i>Magyar jezsuiták<br/>Kínában</i> . . . . .                                 | "   | 160 "   |

### Leánykönyvek:

|  |     |         |
|--|-----|---------|
| Wagner: <i>Mai lányok életszilusa</i> .                          | ára | 60 Lei. |
| Gerely: <i>A művelt leány</i> . . . . .                          | "   | 110 "   |
| Gerely: <i>Hivatás vagy robot</i> . . . .                        | "   | 110 "   |
| Gerely: <i>Ki vagyok?</i> . . . . .                              | "   | 120 "   |
| Gerely: <i>Add nekem szívedet</i> . . . .                        | "   | 110 "   |
| Csaba: <i>Amit a nagy leánynak<br/>tudnia kell</i> . . . . .     | "   | 140 "   |
| Csaba: <i>Amit a fiatal asszonynak<br/>tudnia kell</i> . . . . . | "   | 125 "   |
| Stadler: <i>Szeretnéd, ha szeretné-<br/>nek</i> . . . . .        | "   | 85 "    |
| Stadler: <i>Valaki vár engem</i> . . . . .                       | "   | 80 "    |

### Tóth Tihamér művei:

|   |     |          |
|---|-----|----------|
| Tóth: <i>Krisztus király</i> . . . . .                          | ára | 240 Lei. |
| Tóth: <i>Hiszek egy Istenben</i> . . . . .                      | "   | 240 "    |
| Tóth: <i>Hiszek az egyházban</i> . . . . .                      | "   | 240 "    |
| Tóth: <i>Hiszem az örök életet</i> . . . .                      | "   | 240 "    |
| Tóth: <i>A szenvedő és győzedel-<br/>mes Krisztus</i> . . . . . | "   | 240 "    |
| Tóth: <i>Tízparancsolat, I.</i> . . . . .                       | "   | 240 "    |
| Tóth: <i>Tízparancsolat, II.</i> . . . . .                      | "   | 240 "    |

## Arcéhicédések

### Adás-vétel

**Eladó**  
36 szobás pensió beren-  
dezéssel, 1.000.000 leiert  
Popovics iroda, Oradea  
Strada Vlăhuța 6.

**Eladó**  
henteseknek egy töltő  
gép. Tóth, Oradea, Str.  
Vasile Conta 4. szám.

**Különféle**  
gyermekjátékok nagy  
választékban kaphatók  
Oradea, Strada Lega-  
nului 12. szám.

**1 liter**  
pecsenye bor 8 lei, riz-  
ling 10 lei, gyógyvö-  
rösbor 14 lei. Joó Lajos  
fűszerüzletében. Ora-  
dea, Tache Ionescu 24.

**MAGAS**  
árért veszek aranyat,  
ezüstit, brilliántot bár-  
milyen mennyiségben  
**HERBST** ékszerész  
Oradea, Bul. Regale  
Ferdinand No. 3.

### Különféle

**Olcsó**  
karácsonyi elárusítás  
Tarján órás és éksze-  
résznél. Oradea, Bdul  
Regele Ferdinand 8.

**Gyomorégés,**  
és gyomorsavtúltengés,  
emésztési zavarok, epe-  
haj ellen biztos hatása  
a Magotin gyomorpor.  
Ára 60 lei. Lerakat:  
Csanda gyógyszerár.  
Oradea.

Legfinomabb férfiinget  
legolcsóbban árúsít a  
PFAFF-cég, Sas-pasage

### Lakás

**Urinőnek**  
kiadó utcai parkettes  
szép nagy szoba, elő-  
szobával, butor nélkül.  
Oradea, Str. Millerand  
3. szám. I. emelet.

**Világos,**  
utcai butorozott szoba  
a központban azonnalra  
kiadó. Oradea, Strada  
Ducea 8. I. em.

**Különbejárata**  
utcai butorozott szoba  
kiadó. Oradea, Strada  
Nicolae Jiga 11. szám.

### Alkalmazás

**Képzett gazda,**  
hosszas gyakorlattal,  
fizetés nélkül, csak la-  
kásért és élelemért el-  
helyezkedést keres. Le-  
veleket „Megbízható”  
jellegre a kiadóhivatal  
továbbítja.

**Gyermekszertő**  
mindenes felvétetik jó  
bizonyítvánnyal. Cim:  
Oradea, Str. Sztaro-  
veszky 17-a.

### Oktatás

**Láposy Erzsébet**  
zenetanárnő  
tanít hegedűt, zongó-  
rát, zeneelméletet. Ora-  
dea, Str. Simeon Ste-  
fan No. 20.

Legalább 500 lei értékű rendelés esetén 5%, legalább 1000 lei értékű rendelés esetén 10% kedvezmény január 15-ig

Készült a Szent László-nyomda Rt. körtorgógépén, Oradea, Strada Regele Carol II. No. 8.